

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k 60 f

HIRDETÉSEK:
4-hasabos poltiszor egy sorban 20 f
10-szeres kétszeresében 10 f

Arad, 1907. március 9.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: A sajtó és a közönség.
- Gyorstörvényhozás.
- Makói ügyvédek harca.
- A lefoglalt ösztöndíj.
- A renitens vízművek.
- Garázdálkodó tolvaj-szövetség
- A titokzatos hölgy.
- Költő a menedékhelyen.
- Megkardlapozott színésznő.
- Egy karriér története.
- Épelméjűek szanatóriuma.
- A közjogi magántudós.
- A német császár boltja.
- Viharos igazgatósági ülés.
- Tárca: Éjjeli kaland.

A sajtó és a közönség.

Arad, március 8.

A sajtó ellen újabb s újabb támadások, vádaskodások történnek. E vádakat maga a sajtó már leszállította, habár sokkal kevesebb adattal, mint tehette volna.

A mi nézetünk szerint a sajtót vádolni, a sajtót hibáztatni, a sajtó bűneiről beszélni igazságtalan s helytelen dolog. A sajtót orvosolni akarni céltalan kísérlet. Nem mintha a hibák s a betegség nem volnának meg, de rossz a diagnózis, ha a betegséget magában a sajtóban keresi. Mi az a sajtó? Talán valamely külön élő lénye ennek a társadalomnak? A sajtó: maga a társadalom. Karja, lába, nyelve vagy szeme a társadalomnak, de a saját testrésze. Milliányi idegszállal, izmokkal csatoltatik a társadalom testéhez, ez táplálja. Idegszállain át

a társadalom irányítja, mint mi a karunkat, lábunkat. Hahogy a sajtó beteg s fekélyes — nem lehet ezt a szervet vádolni, hiszen betegségét a társadalom testéből kapja. Nem lehet külön gyógyítani, hiába teszek reá kívül fiastromot, égethetem, levághatom, de meg nem gyógyíthatom, ha csak őt magát kívül vizsgálom és csak kívül gyógyítom s nem a testet is, melyből a kór anyaga beleárad és beteggé teszi.

Mi ez a kóroanyag? Az emberi rosszindulatok, melyeket a társadalom maga beledob a sajtóba. Az irigység, a káröröm, a boszu, utat mind a sajtóban keresnek, odaáramlanak s ott gyűlnek meg. Arra nem gondolunk, hogy a sajtónak olyan tiszta teremnek, vagy küzdőtérnek kell lennie, hol közügyekben, bajokban tárgyalni, segíteni lehessen. Ahonnan ki kell zárni az emberi legrutább szenvedélyeket s azt az intézményt mindnyájunk közös védelmére és erősítésére kell megtartanunk. Szó sincs róla. A durva hang, a gyűlölködés parlamentből és közgyűlési termekből, műhelyekből és palotákból, korcsmákból és kávéházakból beleszakad ebbe a folyóba, aztán szidjuk előbb még tiszta vizét.

A sajtó nem tükre a társadalomnak, — mint mondaniszozták, — maga a társadalom a sajtó s minden hibája, bűne és erénye a társadalomé. Az ügyessége, az erős munkája a sajtóé. Jól ismerem a szerkesztőségeket: *igazi ujságíró* ember sokat dolgozó, jó szívű, önfeláldozó ember, ki nehéz munkájával keresi kenyerét, aki együtt örül, együtt busul a közönség-

gel. A magyar sajtónak olyan organumai vannak, melyekre büszke lehet a nemzet. Tartalmuk, magas színvonaluk, bármely nagy európai világlappal versenyez, gyorsaságuk, ügyességük, bármely amerikai-val. Az a teméntelen apróbb-nagyobb lap, mely durva hangjával rászolgál a vádakra, nem ujságírók érdekeit szolgálja. Sőt durvaságainak ujságírók az áldozatai. Mert a rágalmak, a támadások, a gunyolódások nem ujságíróktól kerülnek ki. Nyomozzuk e fölháborító és alacsony hang erejét — rájutunk a pártérdekre, a magánérdekre, sértett hiúságra, boszuvágyra, igen sokszor a kiadótulajdonos saját érdekeire és üzleti érdekeire — de nem a sajtó embereire. Mert végre, ha valaki más pályán boldogulni nem tudva, a sajtónál keres menedéket s ott garázdálkodik, ezért a sajtót, mint intézményt felelőssé tenni nem lehet. Ellenben felelőssé lehet s kell tenni mindig a társadalmat, a közönséget. Igen, nagyérdemű publikum, ezerfejű zsarnok, mint a költő mondja, Te vagy a hibás és felelős, nem az a szegény megtévelyedett pennás legény, aki eszeveszetten szurkál és sárral dobálózik. Miért türik el? De nem csak: miért bátorítják? Évtizedek óta figyelem a sajtó dolgait. Emondhatom, nincs jelentékenyebb emberünk, intézményünk, akit meg ne haraptak volna. Az ilyen támadásoknál, hecceknél legtöbbször tudtuk is, hogy ki irányítja — kívül. Es jutott-e eszébe egyszer megvédeni valakit a társadalomnak? Intő szavát, tiltakozását nem hallatta, de odacsapott pallosával s börtönbe került egy-egy szegény fiu, kit a

Éjjeli kaland.

Doktor Willner, a híres ideggyógyász már régen nyugalomra tért, mikor a viltanyacsengő éles hangja felriasztotta első álmából. Mogorván, nem szívesen kelt fel ágyából, de kénytelen volt, mert inasának megengedte, hogy a mai estét házon kívül töltse. Sietve kapta magára ruháját és az ajtó felé indult. A látogató már akkor öklével dörömbölt rajta. Mikor kinyitotta, egy férfi állt előtte csuron vizesen. Az orvos csak most vette észre, hogy odakünn szakad az eső. Az éjjeli látogatónak nem volt valami bizalmatgerjesztő arca. Zilált külseje és hiányos öltözete sejtetni engedte, hogy egyenesen az ágyból ugrott ki, hogy ide siessen.

Ideges nyugtalansággal köszöntötte az orvost, azután hadarva beszélt:

— Borzalmas idő van künn. Még a kutyát sem volna szabad kiengedni az utcára. Nyakig áztam. Akár ki is facsarhat az orvos ur...

Az orvos szelíden közbe szólt:

— Tessék bejönni. Az időről talán később is cseveghetünk. Most tessék előbb előadni, mi hozta ide ilyenkor.

Ekkorra a szobában voltak. A kandalóban még égett a parázs és jóleső melegség áradt szét. Az idegen egyenesen a kandalóhoz ment. Kezeit szárítgatta és felső kabátját levette.

Azután az orvos elé lépett és izgatott hangon mondta:

— Bocsánatot kérek, hogy ilyen időben alkalmatlankodom, de borzasztó ideges vagyok, aludni már napok óta nem tudok; azért jöttem hát, hogy megkérjem tanár urat, hogy adjon csillapító szert, mert különben érzem, hogy megőrülök az éjjel.

Az orvos helyet kínált a férfinak.

— Foglaljon helyet. És beszéljen nyugodtan. Mielőtt valamit adnék, ismernem kell idegességének okát. Kérem, feleljen őszintén: ivott talán ma este valami szeszes italt?

— Nem, — felelt a páciens — sohasem iszom mást, mint vizet.

Idegesen beszélt és látszott rajta, hogy meg van sértődve. A tanár észrevette s megnyugtatólag mondta:

— No, no hisz az nem baj. Sok ember iszik. Különbösen jól van. Mondja el hát a akkor szimptomákat.

A férfi egy ideig hallgatott. Felkelt a székről és nagy léptekkel járt fel és alá a szobában. Ebben a percben megszólalt a telefon csengője. Az orvos csodálkozva nyult a kagyló után. Vajjon ki keresheti őt éjjel?!

— Halló, itt doktor Willner. Ki beszél ott?

Fojtott, ijedt hang adott rá feleletet.

— Itt a tébolyda. Bocsánatot kérünk, hogy zavarjuk, de néhány óra előtt egy örült megszökött cellájából. Es miután pár napja már,

hogy valami módon az ön névjegye került kezébe, azzal szokott játszani. Az ápolója azt hiszi, hogy önhöz ment el.

Az orvos hátratántorodott. Fehér lett, mint a fal és a félszemével látogatójára nézett. Az nyugodtan állt egy kis asztalka előtt, amelyen műtőszerszámai voltak és egy fényes acélollóval játszadozott.

A telefonból újból kihangzott a hang.

— Nem akarjuk megijeszteni, tanár ur és nem is hisszük, hogy odament. Mindamelllett jó lesz, ha vigyáz és intézkedik, ha jönni találna. Különbösen is már napok óta nyugodtnak látszik, nem bánt senkit. Hibár néhány hónap előtt még dühöngött és egy ápolót pusztán kézzel megfojtott. Legjobb lesz, ha jön, bennünket rögtön értesíteni, mi majd intézkedni fogunk.

Az orvos hangja egyszerre megcsuklott.

— Akkor rögtön intézkedjenek.

— Szent Isten, — kiáltotta bele a másik hang. — Csak nincs már önnél?

— De igen, itt van, — felelt bágyadtan az orvos.

— Nyugtalan kinézésű, sápadt arcú, kopasz ember.

— Igen, igen.

— Rögtön telefonálok a rendőrségnek. Igyekezék addig megnyugtanni, szóval tartani. Mindjárt megérkezik a segítség.

A tanár, mikor letette a kagylót, úgy érezte magát, mintha lelkére egy nagy malomkő

közérdek ürügye alatt belelovaltak a támadásba a — társadalomból.

Ne vádoljuk tehát a sajtót, hanem mi magunkat. A társadalomban levő emberi gyarlóságok s bűnök, kivált az iszonyu gyűlölet s az ördögi káröröm belépőnek a sajtóba. Más alakot öltönek, akár a sátnak. Közérdek a piros köpenyűk s tollas kalapjuk, kardjuk van: önzetlenség, hazafiság is. Ez áruhában befurakodnak a sajtóba, megmérgezik, megfertőztetik azt s általuk az ember lelkét.

Minden tervezett intézkedésnél, minden megtorló, szigorító eljárásnál fontosabb lehet az, hogy maga a társadalom gyógyítsa a saját vérbaját. És ha kiüldözzük a társadalomból ezeket a bűnöket, lehetetlenné tesszük azokat, akik a mások becsületében gázolnak s a sajtóban nem olyan közhelyet látunk, hova minden szennyet le kell rakni, hanem virágoskertet, közparkot, mely üdülésre való és tüdeje a köznek, akkor egészséges lesz a sajtó is. Parazitái elpusztulnak, megtévesztett és rosszul nevelt tagjai hamar átalakulnak, ha nem, ugyis lenetelenné válnak. A sajtó megjavítása egyenesen a közönségen mulik. Huszonnégy óra alatt meg lehet kezdeni a sikeres gyógyítást. Nem kell kézbevenni, nem kell beengedni házukba oly lapot, mely, ahelyett, hogy tisztességes munkát végezne, marakodik, sérteget, gúnyol és alacsony színvonalával megbotráncoktat. Százával kell visszaküldeni az első napon, melyen durva, személyes támadást és epét látsz benne. Közügynek soha sincs szüksége durvaságra, de a durvaság és az önérdek, a gyűlölködés mindig a közügy leple alá buvik. Ki velük a házukból. — De vigyázzunk; ha magunk szaladunk a laphoz s támadni, ütni kérünk másokat, ha ma magunk gratulálunk annak a szegény tévelygőnek, ki a sajtó hivatását abban leli, hogy mást harap, ha magunk pokoli kárörömmel nézzük polgártársunk meghurcoltatását és alig várjuk, hogy azt a lapot megvegyük, melyben jól megtámadnak valakit: akkor ne a sajtót szidjuk. A rágalmozást a sajtóban többen követik el — aki írja vagy iratja s aki elolvassa, elhiszi. Ne a sajtót

vádoljuk tehát, hanem maga a társadalom tartsa távol indulatait a sajtótól. Ha uribázba lépünk, sáros lábbal nem megyünk be. Tekintsük a sajtót közintézménynek, templomnak, lépünk be tiszta lélekkel s akkor tiszta marad a templomunk is.

Gy.

Gyorstörvényhozás. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott. Letárgyalták és elfogadták a sommás törvényrevíziójáról szóló törvényjavaslatot. Általánosságban elfogadták Pop C. István felszólalása után a büntető novella revízióját is.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8.

Apró-cseprő javaslatok vannak soron, de valószínűleg lefoglalják az egész ülést, úgy, hogy a tanítói fizetésrendezésről szóló törvénytervezet aligha kezdik ma még tárgyalni.

Napirend előtt Goldis László ismét a németbogsáni választást hozta szóba. Hock a minap megtámadta s azt imputálta a nemzetiségi képviselőknek, hogy az abszolutizmus az ideáljuk. Ez tisztára valótlanosság.

(A sommás törvényrevíziója.)

Ezután a polgári törvénykezési rendtartásnak és a sommás eljárásról szóló 1893. XVIII. törvényeknek módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Csizmadia Endre előadó: Ismerteti a javaslat több rendelkezéseit. A Kuria lassu munkája miatt állandó a panasz, pedig a jó igazságszolgáltatással együtt jár a gyorsaság. A bajt eddig nem orvosolhatták, mert ehhez organikus intézkedés kellett. A mostani javaslat a járásbírók hatáskörének kiterjesztését célozza. A tartási perekre vonatkozólag a javaslat második pontja szabatosabban stilizál. A Kuria felülvizsgáló hatása öre alá ezután csupán a 2500 koronát felülhaladó pereket utalják. A mostani javaslat különben minden irányban gondoskodik a bíróságok hatáskörének helyes beosztásáról.

Vlad Aurél: A javaslat harmadik és negyedik szakaszait kifogásolja. A Kuria tehermentesíteni kell ugyan, de nem az ügyek alapos elintézése rovására. Nálunk nincsen kodifikált magánjog, a perek eldöntésénél nagy szerepe van a bírói mérlegelésnek. Az ügyek bonyolódottsága nem azok értékétől függ. A Kuria ha-

táskörének megállapításánál az értékhatar nem lehet mértékadó. A bíróságok különben azokban az ügyekben, melyek felsőbb bíróságokhoz nem kerülnek, kevesebb alapossággal járnak el, mint olyan pereknél, melyekről tudják, hogy azok a Tábla vagy Kuria kritikája alá kerülnek. A javaslatot nem fogadja el.

(Könyvités a Kurian.)

Nagy Ferenc: Kérdés, van-e szükség a tehermentesítésre? A statisztika azt mutatja, hogy igen. A Kuria ügykezelése közel 40.000 darabot ölel fel s így egy bíróra évenként 350 ügy elintézése esik, ami óriási terhet jelent. Az ügyek felhalmozódásának aztán a késedelmes elintézés a következménye. Ezen a kuriai bírák létszámemelés nem segít. A Kuria bírói létszáma egyébként a legnagyobb az összes európai felső bíróságokéhoz hasonlítva. A helyzetet a most beadott törvényjavaslat igen helyesen fogja fel. A járásbírók hatáskörének kiterjesztése helyes orvosság. Kimutatja, hogy a bíróságok tehermentesítése, a visszasságok megakadályozása a létszámemeléssel el nem érhető. A bírák tekintetében különben is nagy nálunk a fölösleges erőpocsékolás. Ezért rendezetlenek az előléptetési és fizetési viszonyok. A törvényjavaslatot, mely nagy célok szolgálatában teszi meg a reformáló lépést, elfogadja. (Heyleslés.)

Suciu János: A polgári perrendtartás vizsgálatát említi fel és kijelenti, hogy több módosítást fog javasolni. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Az elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Elfogadjuk!)

Szünet után

Günther Antal igazságügyminiszter: Kijelenti, hogy ő az egyes bírák rendszerének a híve s hogy arra törekszik, hogy az ország legfőbb bíróságánál a kisegítő bírák rendszerének megszüntetésével csupa egyenértékű bíró ítélkezzék. Még pedig csekélyebb számú tanácsokban. (Zajos éljenzés és taps.)

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát bezárom.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalásnál a 2-ik §-nál Vlad Aurél ajánl módosítást.

Ajtay Aladár stílis módosítást nyújt be, amelyet a Ház elfogad.

A 3. szakasznál felszólal Bozóky Árpád, a járásbírók és törvényszékek hatáskörének szabályozását kívánja.

Günther Antal: Lehetetlenség, hogy hirtelen közbedobott indítványok alapján a törvényjavaslat intencióit megváltoztassék. Kéri a képviselőket, hogy tartózkodjanak az ilyen indítványoktól. A maga részéről Bozóky javaslatát nem fogadja el.

nehézülne. Üres lakásban egyedül egy örült mellett lenni, nem valami kellemes mulatság. Az idegen ezalatt már megint nyugtalanul járkált a szobában és türelmetlenül várta a telefonbeszélgetés végét. Akkor aztán az orvos elé lépett, úgy, hogy annak forró lehelete égette arcát.

— Doktor ur. Érzem, nem bírom soká ezt a gyötrelmet elviselni. Ölni tudnék kinomban. Néhány hónapig brómot vettem be, de le akartam szokni róla és már két nap óta nem szedem be. De most nem bírom tovább. Adjon valami csillapítót az Isten áldja meg, nem bánom akármicsodát is, csak nyugodtabb lehessenek.

— Majd adok valamit. — Mondta vacogó fogakkal az orvos, mialatt tekintete az órát kereste. Felállt és házipatikájában keresgélt. A férfi nevetve nézte az üvegeket.

— Kénsav, sósav, karbolsav! Pihá! Micsoda patika. Az ember gyomra felfordul tőlük. De azért beveszem, amit ad. Csak nyugodtabb legyen tőle.

Az orvos brómot nyújtott át, amit az rögtön bevett. Aztán fáradtan egy székbe dőlt.

— Nem gyógyulok meg soha, doktor. Be fognak vinni az örültek házába. Pedig én attól úgy félek. Ha biztosan tudnám, hogy oda kerülök, hát rögtön kivégezném magamat.

Mialatt beszélt, a fényes acélszerszámmal maga körül hadonászott. Az orvos sápadt volt és hátrább tolta a széket. A vendég ezt észre

sem vette. Közelebb huzódott hozzá és úgy beszélt.

— Pedig nem voltam mindig ilyen nyomorult. Még néhány évvel ezelőtt atléta voltam, de azért még most is le tudnék ütni egy embert. Fogja csak meg a karomat, még nem puha.

Az orvos hirtelen felütötte a fejét. Messze az utca másik végéből kocsirorej hangzott föl. A rendőrség kocsija volt. Megkönnyebbülve lélekzett föl. A páciens azonban folytatta:

— Olyan erőm van még, mint a bikának. És ha dühös vagyok, mint például most, embert tudok ölni.

Már akkor egészen az orvos előtt állt és kezével rátámaszkodott az orvos vállára. Az mély lélekzetet vett, arcba szökött a vér és azt hitte, most jött el az utolsó órája.

Ebben a pillanatban kinyílt az ajtó és négy markos rendőr lépett be egyenesen a páciens elé. Minden szó nélkül megragadták és magukkal cipették a rugkapálódzó embert. Mikor az ajtó bezárult mögöttük, az orvos a kiállott izgalmaiktól összeesett. A telefon csengője ekkor újból megszólalt:

Az orvos nehezen felállt.

— Halló, ki az?

— A tébolyda, — volt a válasz — kérem, bocsásson meg nekünk tanár ur, de az imént tévedtünk. Éppen most telefonált nekünk K. doktor, hogy a hálószobájában az ágya alatt elbujva megtalálta a keresett örül-

tet. Kérem, ha a rendőrség eljönne, küldje őket hozzátuk.

Éppen dühösen csapta le a kagylót, mikor a telefon újból csöngetett:

— Halló. — hangzott most egy ijedt női hang. — Doktor Willner? . . . Kérem doktor ur, nagyon aggódom a férjem után, aki néhány óra előtt a legnagyobb esőben önhöz ment, hogy idegessége ellen csillapító szert kérjen. Nem volt önnél?

Az orvos megnevedesítette nyelvvel száraz ajkát.

— Egy nyugtalan kinézésű, sápadt arcú kopasz ember?

— Igen, igen.

Az orvos megtörölte verejtékes homlokát és tanácstalanul állt a telefon előtt.

— Tisztelt asszonyom, — mondta aztán rekedt hangon — az ön férje itt volt, de . . . de el kellett neki sürgősen menni valahova.

— De, az Istenért, ebben az esőben. Hiszen meghűti magát — hangzott kétségbeesve az asszony hangja.

— Nem, mert . . . mert ő kocsin ment — mondta aztán nagy lélegzétvétel után.

Ennek a komédiának egyszer már véget kell vetni — gondolta magában. — Lecsapta tehát a kagylót és bezárta a rendelő szobát. Aztán levetkőzött. Egészen belebujt az ágyba, de azért érezte, hogy ha még sokáig tartott volna ez az állapot, hát ő is az örültek házába került volna.

Vlád Aurél a törvény régi intézkedéseit tartja óknak és a mostani javaslat 3. szakaszának elvetését óhajtja.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja. A következő szakasznál Bozóky Árpád kijelenti, hogy a törvényjavaslat 4. szakaszát melőzendőnek tartja és indítványozza is az elhagyását.

Ugyanilyen értelemben szólal fel Vlád Aurél. Nagy Ferenc: Minthogy a perrendtartás most szőnyegen levő reformja csupán ideiglenes célokat szolgál, helyesnek tartja a 4. szakaszt, amelyet a Ház az igazságügyi bizottság szövegében változatlanul elfogad.

Az 5. szakaszt vita nélkül elfogadja a Ház. A 6. szakasznál Tálos István a polgári házasságból származó hibákról, a válópörök szaporodásáról beszél. Óhajtja a válópörök megnevezését és indítványt tesz, amelyet azonban a Ház nagy többséggel elvet.

A többi szakaszokat a Ház vita nélkül megszavazza.

(A bünvádi perrendtartás.)

Bakonyi Samu a bünvádi perrendtartás módosításáról szóló törvényjavaslatot ismerteti és a részletes vita alapjául általánosságban elfogadásra ajánlja.

Pop C. István: Egész bünvádi perrendtartásunk idegen palánta, egészen rossz és nincsen két olyan szakasza, amely nem volna ellenmondásban egymással.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét, amivel az ülés véget ért.

Makói ügyvédek harca.

A kaszinótól a bíróságig.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Élénk emlékezetében él még a közönségnek az a följelentés, amelyet Iritz Mór dr. makói ügyvéd a múlt év május havában Kardos Izsó dr. ügyvéd ellen a makói uri kaszinó válaszmánya előtt tett és amely miatt azután a kaszinó utasítására Kardos Izsó dr. följelentette rágalmazás miatt Iritz Mór dr. ügyvédet.

A vád szerint Iritz Mór a kaszinóhoz benyújtott beadványában Kardosról azt állította, hogy Iritz távollétében Kardos, mint Iritz Mór dr.-nak ügyvédjelöltje, 1897-ben 400 koronát és azonfelül postautalványon az irodába érkezett 120 korona összeget elsikkasztotta. A makói járásbíró Iritz Mórt 1906. év október 23-án 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán az ügy a szegedi kir. törvényszék, mint felsőbb bíróság elé került. A törvényszék az első bírói ítéletet megsemmisítette és utasította az első bíróságot újabb ítélehozatalra.

Ma ítékezett ez ügyben ismét a makói járásbíró. Az ítélet Iritz dr. javára döntött, amennyiben Iritz drt a vád és következményei alól felmentette. Az ítélet a felmentést azzal indokolta, hogy a beadványnak azon kitétele, hogy Kardos visszaélt Iritz bizalmával és 400 koronával nem tudott beszámolni, figyelemmel arra, hogy Kardos maga is beismerte, miszerint ügyvédjelölt korában könnyelmű életmódot folytatott és 400 korona körüli összeggel Iritznek adása maradt: a rágalmazás tárgyi tényálladékát meg nem állapítja.

Igaz, hogy a dr. Iritz által a kaszinóhoz intézett második beadványában a jelzett sikasztásra vonatkozó tényállítások foglaltatnak ugyan, de azok miatt Kardos kellő időben följelentést nem tett, minek folytán a bt.kv. 122. §-a értelmében az indítványozási joga megszűnt vagyis elévült és így Iritz a tényleg állított ki-fejezés miatt nem büntethető.

A renitens vízművek.

A város történelmi képe.

Majd négy év múlva!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A város jogügyi bizottsága ma délután megtartott ülésén két olyan ügygel foglalkozott, amelyek már több ízben foglalkoztatták a város szakbizottságait. A jogügyi bizottságnak véleményt kellett mondania a vízvezetési társaságnak ama eljárásáról, amelyet a város által kiküldött szakbizottsággal szemben tanusított, azzal, hogy az üzleti könyveknek és a vízműveknek megvizsgálását megtagadta. A város történelmi képének ügye is a bizottság elé került. A közgyűlésnek azt javasolja a bizottság, hogy szólítsa fel Ufferbach Jenő rajztanárt arra, hogy a jövő év január haváig mutassa be a város által nála megrendelt történelmi festmény színvázlatát.

Az ülésről egyébként az alábbi tudósítás számol be:

(A szerződéseseg vízműtársaság.)

Az ülésnek első tárgya a vízvezetési részvénytársaságnak ügye volt. A törvényhatósági bizottság ugyanis a városnak a társasággal kötött szerződés 21-ik pontja értelmében szakbizottságot küldött ki a társaság üzleti könyveinek és a vízműveknek megvizsgálására. A társaság azonban megtagadta a könyvek és a vízművek megvizsgálását. A bizottság Reicher Károly tiszti főügyésznek véleményét fogadta el. A főügyész ugyanis a város szerződésben biztosított jogainak megsértését látja a vízvezetési társaság eljárásában. Azt indítványozza ennélfogva, hogy a város közönsége közigazgatási uton szerezzen érvényt jogainak.

A bizottság a főügyész javaslatát az e havi közgyűlés elé terjeszti, azzal, hogy az iparfelügyelőséget kérje fel a vizsgálat vezetésére s ha a társaság azt is meggátolja, akkor karhatalommal kényszerítse a vízvezetési részvénytársaságot, hogy a könyvek és vízművek megvizsgálása elé akadályokat ne gördítsen.

(A város történelmi képe.)

Aradváros közönsége tudvalevőleg megbizta Ufferbach Jenő aradi rajztanárt, hogy egy történelmi képet fessen a város számára. Ufferbach Jenővel egy háromtagú bizottság jutott megállapodásra. A rajztanár kötelezte magát, hogy három év alatt elkészíti a képet, előzőleg bemutatja a kép színvázlatát és a kép elkészítésére kitűzött időből egy évet Párisban tölt. A megállapodásról olyan felületesen vették fel a jegyzőkönyvet, hogy ebből kimaradt annak a terminusnak megjelölése, amelyen belül a rajztanárnak be kell mutatnia a színvázlatot. Ebből azután temérdek kellemetlenség származott.

Nemsokára lejár a három évi terminus és Ufferbach sem a színvázlatot, sem a képet nem mutatta be a képzőművészeti tanácsnak, ahová a belügyminiszter döntése alapján kell a színvázlatot és a képet felterjesztenie. Ufferbach azt a feltételt sem teljesítette, hogy egy évig Párisban tanulmányokat végez. Időközben megalakult a város művészeti és szépzészetű bizottsága s ez felszólította Ufferbachot, hogy a színvázlatot mutassa be. A rajztanár ezt megtagadta s emiatt a város múlt havi közgyűlésén fel is szólaltak. A törvényhatóság az ügyet a jogügyi bizottság elé terjesztette, azzal, hogy állapítsa meg a városnak és Ufferbachnak jogait.

A jogügyi bizottságnak mai ülésén Reicher Károly tiszti főügyész felolvasta terjedelmes, tartalmas jelentését és azt a véleményét fejezte ki, hogy Ufferbach nem teljesítette a kikötött

feltételeket, ennélfogva az ideiglenes szerződést nem lehet véglegesíteni s így Ufferbachnak nem lehetnek jogai, a városnak pedig nem származhatnak kötelességei. Reicher behatóan tanulmányozta az ügy aktáit és nagy szakértelemmel készítette el jelentését. A főügyész feladata magaslátán állott, mert körvonalazta a városnak és Ufferbachnak jogait, amivel a közgyűlés a jogügyi bizottságot megbizta. Nagy Sándor dr. azt vitatta, hogy a három évi határidőt a miniszteri döntéstől kell számítani s így Ufferbachnak 1908. év júniusáig még ideje van a feltételeket teljesíteni.

A bizottság többek felszólalása után Varjassy Lajos polgármesternek személyi impreszsiókból eredő indítványára határozati-lag kimondta, hogy azt javasolja a közgyűlésnek, utasítsa Ufferbachot, hogy a színvázlatot jövő évi január hó elsejéig mutassa be a törvényhatóságnak, amely felterjeszti a képzőművészeti tanácshoz. Javaslatba hozza továbbá a bizottság, hogy tizenöt napi határidőt tűzzön ki, amely időn belül Ufferbachnak kötelessége nyilatkozni, hogy eleget tesz-e a közgyűlés határozatának? Abban az esetben, ha Ufferbach nem nyilatkozik, a törvényhatóság nem szankcionálja az ideiglenes szerződést. Természetesen a három évi terminus a színvázlat bemutatásától kezdődik.

Az ülésen Varjassy Lajos polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Jegessy Károly dr., Kádas Kálmán, Lukácsy Lajos, Mülek Lajos dr., Nagy Sándor dr., Reicher Károly, Robitzek Ágoston dr., Rosenberg Miksa dr., Salacz Gyula, Somló Armin dr., Szalai Arnold dr., Tolnai János dr.

A lefoglalt ösztöndíj.

Méray-Horváth búja.

Vége az 50.000 koronának.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

A Fejérváry-kormány eltüntetésével s az alkotmányuralom megteremtésével beköszöntött béke egyik szerzőjének, Méray-Horváth Károly volt képviselőnek és írónak érdemeit az új kormány honorálni akarván, részére 5 évre összesen 50.000 korona tanulmányi ösztöndíjat engedélyezett, hogy ezen az összegen szociológiai tanulmányait külföldön folytathassa. Nemrégiben napfényre került ez a honorálás a közélet hivatalos aktákból s többen — köztük Rakovszky István alelnök is — erős támadásban részesítették Méray-Horváthot azért, mert nem állott hazafiúi kötelességteljesítésért a kormánytól pénzt elfogadni.

Ezen támadásokon kívül még más kellemetlenség is érte Méray-Horváth Károlyt, aki mikor ügye nyilvánosságra került s nap-nap után támadták, — hazajött Münchenből. Egyik hitelezője, a Neulländer szabócég dr. Wilhelm Adolf ügyvéd útján néhány ezer korona köveleése erejéig lefoglaltatta a tanulmányi ösztöndíjat.

A foglalás ellen Méray Horváth Károly ügyvédje, Molnár Dezső dr. előterjesztéssel élt, azt vitatva, hogy a tanulmányi ösztöndíj, amely szociológiai tanulmányokra, tehát meghatározott célra engedélyeztetett a kormány által, — le nem foglalható már csak azért sem, mert hisz a kormány ezt a tanulmányi ösztöndíjat bármikor beszüntetheti, ha nem lesz a rendeltetésére fordítva. Már pedig ha lefoglaltatik, akkor rendeltetésétől ellesz vonva, s így megszüntethető a folyósítása.

Mikinszky István dr. járásbíró — amint budapesti tudósítónk jelenti, — a megtartott

két tárgyalás után ma hirdette ki ezen ügyben az előterjesztés kérdésében hozott határozatot. A bíróság tekintettel arra, hogy a szóban forgó tanulmányi ösztöndíj nincsen felsorolva a végrehajtási törvény 51-ik §-ában a végrehajtás alól mentesített foglalkási alapok között, — az előterjesztést elutasította s a foglalkást épességében továbbra is fentartotta.

A Neuländer cég foglalkása óta újabb hitelezők is vezettek foglalkást a tanulmányi ösztöndíjra, mely most már a hitelezők martalékává válik, ha a kormány adott jogánál fogva a határozott rendeltetési célra adott tanulmányi ösztöndíjat meg nem vonja Méray Horváth Károlytól.

Garázdalkodó tolvaj-szövetség.

A házmesternő is lop.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Arról a férfiakból és nőkből álló tolvaj-szövetségről, amely ma az aradi törvényszék egyik tanácsa előtt büntetésének kiszabását várta, mindent el lehet mondani, csak azt nem hogy válogatós volt a holmikban, amiket el tulajdonított, közönséges nyelven szólva, összelopkodott. Kezdve a gabonaneműeken a maguk és baromfiak számára, vászonvégeken és selymekendőkön át a trikóig és alsónadrágig mindent elvittek a banda tagjai, ami több éjjeli kiránduláson Nemess Zsigmond aradi nagykereskedő raktárában és Barta Jenő divatárúzetében kezük ügyébe akadt. A tolvajlások e tárgyi momentumán kívül érdekesek a lopás elkövetőinek személyi viszonyai is. Mert a banda vezetője, Styir Mihályné házmesternő volt abban a házban, amelyben az ő kezdesére és utmutatása mellett a tolvajlásokat elkövették, nyilván úgy okoskodván, hogy ha szabály az, hogy a házmesternő a ház hűségesen őrző cerberusa, akkor legyen ő az a kivétel, amely megerősíti a szabályt. Az sem utolsó dolog, hogy a tolvajok egyike, Argyelán János volt városi rendőr, aki az aradi közbiztonság szolgálatában töltött idő során, ugyilátszik, nem tanulta meg, hogy a tulajdon szentségét civilben is respektálni kell.

Azt azonban el kell ismerni, hogy Styir Mihályné, Argyelán János és társaik, nevezetesen Remesch Károlyné, Piskoly Lukrécia és Deák Gergely a szokásos töredelmességgel bevallották bűneiket, hogy részint az 1906. év első felében többször lopkodtak Nemess Géza gabonarakartárából, részint pedig július 15-én Barta Jenő üzletét dézsmálták meg. A gabonarakartárt úgy látogathatták éjjel, hogy a házmesternő nappal elvitte az irodából a kulcsot, amely véletlenül azonos volt Barta üzletének kulcsával. Így azután két legyet ütöttek egy csapásra: bejuthattak a raktárba és az üzletbe is s különösen a divatárú között sok mindent elvittek, nem feledkezvén meg a színes zsebkendőkről, a nyakkendőkről és a slingelt holmikról sem. A tolvajszövetség azonban nem örvendezhetett a lopott dolgok élvezetének, mert tetten érték és nyomban megindították ellene a bünygyi eljárást.

A ma megtartott főtárgyalás kevés új részletet derített ki és teljesen tisztázta a tényállást a banda üzelméről, miért is a bíróság a vádlottak kihallgatása és két lényegtelen tanuvalomása után kihirdette az alábbi ítéletet: Styir Mihályné és Remesch Károlyné 7—7 havi börtönre, Argyelán János 6 havi és 1 napi, Piskoly Lukrécia 6 havi börtönre ítéltetnek lopás büntetése miatt. Deák Gergelyt orgazdaság miatt csak 1 havi fogházra ítélte a bíróság.

Költő a menedékhelyen.

Egy aradi poéta sorsa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

A Rottenbiller-utcai állami menedékhelyen — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — tegnap érdekes jelenet játszódott le. A földhöz ragadt szegény nyomorultak között, akik felvételre jelentkeztek, feltűnt egy intelligens arcú, borotvált ifju, nagy, kék szemekkel, fehér finom kezekkel. Felvételre jelentkezett és hat krajcárért éjjeli szállást kért, de nem akarta megmondani nevét. Hasonló esetekben egyszerűen elkergetik a jelentkezőt, de a fiúnak olyan feltűnően érdekes volt a viselkedése, hogy kérdezni kezdték kilétét, nevét, származását.

Az alig 22 esztendő fiatal ember zokogni kezdett, azután elmondta, hogy Kolányi Bélának hívják, aradi származású. foglalkozására nézve költő. Egyébként érettségizett, tanult fiatal ember, szülői jómódu emberek, de kitagadták, mert költő lett, tudni se akarnak róla, sőt be se eresztik saját házukba. Aradon megpróbálkozott a létfentartással, de itt nagyon rosszul fizetik a verseket és ezért más vidékre utazott. Megfordult Debrecenben, Pozsonyban, de mindenütt újabb sikertelenségek, fájdalmak, csalódások vártak reá. Kétségbeesésében elhatározta, hogy feljön a fővárosba. Megis érkezett tegnap este Budapestre. Itt élt, lógott idegenek között. Senkisé ismerte, senki nem segítette, alig evett valamit és lakása sem volt. Ilyen állapotban határozta el, hogy a menedékhelyen fog aludni.

Mielőtt levetkőzött és lefeküdt, kiürítette ruhája összes zsebeit és az egyik szolgát megkérte, hogy minden vagyonát, kincsét: 50 versét őrizze meg.

A költő ma már korán reggel felkelt és azzal távozott, hogy ma este talán már hat krajcárja sem lesz, hogy a menedék helyen hajtsa álomra fejét.

Eddig a hiradás. A költőt különben nincs szerencsénk ismerni s valószínű, hogy amit elfadott, abban egyetlen reális elem a hat krajcár volt. Egyébként a költőnek igaza van: versekből nem lehet megélni.

A német császár boltja.

Az élelmes Vilmos.

Megrendelők kerestetnek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Mindenféle bevezető nélkül, amelyben ujra és ki tudja hányadszor megírnók, hogy II. Vilmos császár modern ember, újító ember, eredeti ember, magáról beszéltetni szerető ember, stb. stb., ami már csupa közhely; ridegen, szárazan jelentjük: II. Vilmos császár nemcsak szuverén, hanem gyáros is, sőt nemcsak gyáros, hanem kereskedő is, sőt nemcsak kereskedő, hanem rendelést gyűjtő akvizitőr is.

Hogy pedig ebbe a komplikált mondatba világosságot vigyünk, illendő előrebocsátani, hogy a császárnak Cadixben, ahol kiterjedt birtoka van, van egy nagyszabású gyára is, amelyben cserépedényeket állítanak elő. A gyár termékeit aztán szétküldik a birodalom minden részébe, kereskedővárosokba, vásárokbába, ami pedig megmarad, azt Berlinbe viszik, ahol a császári gyár raktárt rendezett be.

Most azonban gondolt egyet a gyár és nemcsak raktárt tart fenn Berlinben, hanem nyílt üzletet is, amelyben egyesgyedül a ca-

díneni edénygyár produktumait árusítják. A császár nem is rejtegeti ezt az üzleti vállalkozását, aminek jeléül, a szuverén egyenes kívánságára, ilyen felirású cégtáblát tettek ki az üzlet fölé: „Hohenzollern bolt.” De a császár nem érte be ezzel. Amióta az üzlet megnyílt, azóta ha udvari ünnepeken olyanokkal találkozunk, akikben vevőt sejt, megkérdezi tőlük, nem hajlandók-e rendelést tenni. Ha igen, akkor 5 felsége minden további nélkül tudomásul veszi a rendelést, feljegyzi és továbbítja az üzlet vezetőjének.

Ez a német császárról legutóbb forgalomba került hír. Igaz-e, ebben a pillanatban nem tudjuk ellenőrizni, a történeti hűség kedvéért azonban megjegyezzük, hogy egy párisi lapból vesszük ezt az apróságot, a párisi lapok pedig ritkán kimélik a császárt. De azért még sincsen minden valószínűségnek híján az, hogy a császár kereskedik. Hiszen néhány esztendővel ezelőtt Törökországban a Krupp-ágyuknak csinált propagandát, miért ne volna hát lehetséges, hogy ráunván a más hasznára való munkálkodásra, most a „maga kezére” próbál dolgozni? Etablírozza magát, mint cserépedénygyáros és amikor rákerül a sor, hogy hirdesse portékáját, bizonyára el fog dicsekedni vele, hogy a „német császár és számos más uralkodó udvari szállítója.”

Egy karriér története.

Andorffy Péter bukása.

Beszélő táviratok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Az ország összes lapjai megemlékeztek Andorffy Péternek, a pozsonyi színház igazgatójának bukásáról. Bennünket Andorffy szomorú véget ért színigazgatói működése több szempontból is érdekel. Érdekel annyiban, hogy Andorffy elődje Szendrey Mihály volt, akitől a legvirágzóbb korban vette át a pozsonyi színházat. Később, mikor válságos hírek kerültek forgalomba a pozsonyi színházról, aradi ember, Mariházy Miklós tett nagyon komoly ajánlatot Andorffynak, a színház átvétele tárgyában. És végül, csak a múlt héten történt, hogy a Szendrey-pár négy estén át Pozsonyban vendégszerepelt, hogy ezzel is segítségére legyenek a bukás szélén álló direktornak, akin azonban már négy zsufozott ház mitsem segíthetett. Andorffy Péter megbukott. Akik utódjai akarnak lenni, sorra ostromolják távirataikkal Szendreyt protekcióért. A legerősebb aspiráns Balla Kálmán, aki még nemrégiben a miskolci színház igazgatója volt, pár hónap óta azonban színház nélkül van.

A pozsonyi színház sorsa tehát még nincs elintézve, épúgy nincs, mint szegény Andorffyé, aki csődbe került és mire a csőd véget ér, fillér nélkül kezdheti előlről, a színészkedésnél és rendezésnél. Mert Andorffy Péter kiváló színész és még kiválóbb rendező, aki valósággal könnyelmű volt, ha a darab kiállítása bármilyen áldozatot is kívánt. Egy-egy operett diszleteire olykor huszezer koronát is költött, csak-hogy minél fényesebb kiállítással kerüljön színre az ő rendezésében valamely darab.

Pedig Andorffy nagy ambícióval kezdte meg pozsonyi működését. Szendreytől 1906. október 1-én vette át a színházat. Nyomban működése megkezdésekor a következő sürgönyt menesztette Szendreyhez:

szendrey igazgato
arad
mindenkor igyekezni fogok
melto utodod lenni
peter.

A művészeti vállalkozás szépen is indult. Andorffyt *Fábrý* finanszírozta, aki előzőleg Szendrey pozsonyi főpénztárosa volt. Andorffy azonban tulságosan bohém módra kezelte színházát. Neki volt az országban legnagyobb, de legselejtesebb szintársulata. Egyébként is pénz dolgokban a legnaivabb lelkesültség vezette. Jellemző Andorffyra a következő kis eset:

Egyik kóristának valami kis szerepet osztottak ki. A kórista „nekifeküdt a szerepnek”, kidolgozta, megcsinálta, az előadás estéjén aztán olyan sikere volt, hogy négyszer is kitapsolták Andorffy felrohan a színpadra és megszólítja a kóristát:

— Kicsoda maga? —

— Kórista, felel nagy szerényen az ünnepeit „összhang szölista”.

— Hazudik! mától kezdve színész és havonként 20 korona gázsit kap.

Másik eset. Egyik énekesnőjének sikerült egy magas hangot kivágni, a példátlan eredmény leikes tapsra ragadja a közönséget. Andorffyt nagylelkűségi roham fogja el, szalad az énekesnőhöz:

— Mennyi fizetése van? kérdi.

— Kétszáz korona.

— Nem igaz! Kétszáznyolcvan korona fizetése van.

Az énekesnő nem tiltakozik, ettől a naptól kezdve nagyobb fizetésért tovább is rosszul énekel.

Ilyen vezetés mellett nem csuda, ha Andorffy nem tudott reuzálni. Az olyan szép reményekkel megindult direktori működés végét a következő ékesen szóló táviratban tudatta Andorffy:

szendrey igazgato

arad.

de pozsony 165-5-11.

befejeztetett

peter.

Egy szó, egyetlen szó, de akik ismerik Andorffyt, végtelen sajnálkozással olvassák ezt az egy szóban leadott szomorú híradást.

Befejeztetett.

Kirabolt egyetem.

A kedélyes Oroszország.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8.

Hiába ült össze a дума, az a felfordulás, a mely a hosszú küzdelmek alatt oly határtalanul elvadította az erkölcsöket, még most sem szűnt meg Oroszországban. Ma is hallatlan eset hírét hozza a táviró. Moszkvában fényes nappal, délben, tíz revolverrel felfegyverezett ember betört az egyetem pénztárába s a rovincsolással foglalkozó pénztárnok és diákok szemeláttára kirabolták azt.

A vakmerő rablásról következő távirataink adnak részletesebb felvilágosítást.

Moszkva, március 8. Ma délben szenzációs rablás történt a moszkvai egyetemen. Ma volt a könyvek felülvizsgálatának utolsó napja s ez alkalommal vagy harminc diák volt jelen és segédkezett a pénztárnoknak a pénz berakásánál. E munkálat közben benatolt a terembe tíz felfegyverezett fiatalember, akik közül többen diák-ruhát viseltek, *revolvert* fogtak a jelenlévőkre és „Fel a kézzel!” kiáltással magukhoz vettek a legkisebb ellenállás nélkül az egyetem pénztárából 45.000 rubelt s eltávoztak. A lépcsőn egy *rendőrtisztviselővel* találkoztak, a ki szolgálati ügyben, egész gyanútlanul ment az egyetemre. A rablók azt hitték, hogy el vannak árulva, lelőtték a *rendőrtisztviselőt* s nyomtalanul eltűntek. Az egyetemet

erre körülzárták és egy erős rendőrcsapat ki-
rendeltséggel átkutatták.

Moszkva, márc. 8. Az egyetemi pénztár ki-
rablásáról a következő részleteket jelentik: Hat
fiatal ember, a kik diákuniformisban voltak
öltözve, felfegyverkezve benyomult az egyetem
irodájába. Ketten a pénztárhelyiségbe mentek
és két másik a pénztárhoz vezető ajtóban, az
ötödik pedig a folyosóra vezető ajtóban ál-
lott. Egy a közönség közé keveredett. Mikor
az ajtókat elállták, a hivatalnokokra rákiáltot-
tak, hogy emeljék fel kezeiket. Ezek azonnal
engedelmeskedtek. Azután a rablók a pénzsek-
rényhez mentek és kiürítették azt. Körülbelül
30.000 rubel volt a pénztárban. A rablók egyike,
aki a folyosón tartózkodott, revolverrel rálőtt
egyik *rendőroiztosra*, aki feleje közeledett és
három lövéssel megölte. A nagy zavarban a
rablók az egyetem udvarán keresztül mene-
kültek. Az udvaron tartózkodó diákok és hall-
gatók a rablók azon parancsának, hogy ke-
züket magasra emeljék, készséggel engedelmes-
kedtek, s így azok könnyű szerrel megmen-
külhettek.

A titokzatos hölgy.

Hisztériás, vagy szélhámos?

A közkórház betege.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Általános feltűnést keltett Aradon annak a
titokzatos lánynak az esete, akit 5-én este a
jóságigazgatósági palota előtt hisztérikus gör-
csökben eszméletlenül találtak. Személyazonos-
ságát csak másnap lehetett megállapítani, de
azt, hogy milyen körülmények között jutott
Aradra, még ma is mély homály borítja, noha
a leány már eszméleténél van és minden ko-
molyabb bajon tulesett.

Munkatársunk felkereste ma délután a
leányt a közkórházban, ahol a 15-ös számú
nagyteremben egy, hevenyében a földre vetett
ágyon fekszik. Első pillanatra szembeötlik rajta,
hogy nem urinő. Nagy, széles arca, szürke sze-
mei, piszkos szőke haja van, s a vonásai kö-
zönségesek. Munkatársunk kérdezősködésére elő-
adta, hogy *Benedek* Vilma a neve, husz éves.
Apja *Benedek* István, s Belyén, Baranya vár-
megyében lakik, ahol Frigyes főherceg ura-
dalmában uradalmi vadász. Evekkel ezelőtt hisz-
térikus görcsei ellen Budapesten a Szent István
kórházban kezelték.

— Emlékszik rá, hogy került Aradra?

— Március 3-ikán Belyéről Budapestre
utaztam, hogy állást kapjak. Budapesten a ke-
leti pályaudvarról egyenesen *Pollák* helyszerző
Károly körüti irodájába mentem. Még délelőtt
megismerkedtem ott egy előkelő formájú cili-
nderes, középtermetű, barna hajú és bajuszu ur-
ral, aki elmondta, hogy Aradon lakik és felfo-
gad a gyerekei mellé. Én elfogadtam az aján-
latot és másnap, 5-én reggel a személyvonattal
lejöttem Aradra. A második osztályon utaz-
tunk, s itt mondta az ur, hogy havi 15 forin-
tot fog nekem fizetni. Aradra 4 órakor érkez-
tünk meg s körülbelül fél 6-ig az állomáson
időztünk, akkor kocsira ültünk, s a *Millenium*
vendéglőhöz hajtottunk. Én leszálltam, mert úgy
állapodtunk meg, hogy 7 óráig a *Milleniumban*
maradok és megvacsorázok, s akkor értem jön
az ur és haza visz. Magammal vittem a kézi
kofferemet is s bementem a vendéglőbe. Ott
jól megvacsoráztam, s 7 órakor kimentem az
utcára, ahol már várt az illető. A koffere-
met nem vittem magammal, hanem ott hagy-
tam Károly fizető-pincérnél, aki cédulát is

adott róla. Akkor gyors léptekkel elindultam a
nagyágos urral, össze-vissza jártunk sok ut-
cát, míg végre egy emeletes házba betértünk.
Felmentünk az első emeletre egy uri lakásba.
Az a szoba, a melyikbe vittek, szalon lehetett,
zongora volt benne, elegáns fotelek, majolika
vázák. Itt az az ur erkölcsstelen ajánlatokat tett
nekem, aztán átölelt, de én kitéptem magam a
karjaiból és elrohantam. Futottam az utcákon
végig, amíg elvesztettem eszméletemet és ösz-
szeestem.

— Tegnap ön állítólag azt mondta, hogy
van egy magasrangú katonatiszt rokona. Mi
igaz ebből? — kérdezte munkatársunk.

— Igaz. Van egy magasrangú katonatiszt
rokonom. Ez *Bányay* Béla, nyugalmazott őr-
nagy, s Budán, Attila utca 121. szám alatt
lakik.

— Mikor Budapestre utazott, mért nem
ment ahhoz? — kérde munkatársunk.

— Mert haragban vagyunk. Még aztán
— tetszik tudni — nincs neki felesége — fe-
lelte sokat mondó tekintettel a lány.

Ezután a lányra vonatkozólag a kezelő or-
vosoktól kért felvilágosítást munkatársunk, a
kik valamennyien azon a véleményen voltak,
hogy a leány állításaiból ugyszólván *semmit*
sem lehet elhinni. Nagymérvű hisztériában szen-
ved s hisztérikus görcsei után álomlátásait mint
tényeket mondja el. Agya még most sem tiszt-
ult meg egészen s innen van, *hogy mindig*
másféleképpen mondja el történetét és folyton
ellentmondásokba keveredik. Mikor a kórházba
hozták *erős borszaga volt* s első pillanatban azt
hitték, hogy borba kevert méreggel mérgezte
meg magát. Miután az élesztgetés eredménnyel
járt, hánytatót adtak be neki, sőt *Mann* Jakab
dr. gyomormosást is akart alkalmazni. A leány
azonban tiltakozott s félig kábultan, de méltat-
lankodva szólt:

— *Gyomormosás két spriccer után?!*

Munkatársunk a titokzatos leány ügyében
felkereste a *Millenium* vendéglőt is, ahol min-
denekelelt konstataálta, hogy egy Károly nevű
fizető pincér tényleg kiszolgált a leányt azon
az estén. A leány tehát e tekintetben egészen
jól emlékezett. A pincérek előadták, hogy jól
emlékeznek a leányra, aki szürke selyem ken-
dővel a fején, bolyhos télikabátban és barna
aljbán, kezében kofferral este 6 óra tájban ál-
litott be hozzájuk s a piros teritéknél foglalt
helyet. Fröccsöt kért s miután kiitta, újra ren-
delt. Hogy vacsorázott volna, az nem igaz.
Egyedüül üldögélt, igen feltűnően viselkedett s
nevetgélt a pincérekre, meg a szomszéd aszta-
loknál borozgató férfiakra. Kofferjét irás elle-
nében Károly fizető-pincérnek adta át s hét óra
után távozott. Hogy valaki várta volna, nem
láttak.

Negyed nyolckor már hisztérikus görcsök-
ben ájultan találtak meg az utcán.

Az eset tehát, dacára annak, hogy a leány
visszanyerte eszméletemet, tavolról sem üszázó-
dott. Még mindig nem alapítható meg: tényleg
valamely kalandvágó aradi uriember csalta-e
le oly célból, hogy elcsábítsa, vagy az egész
dolog csupán egy hisztérikus leány tulizgatott
agyának lázas álma-e. Érdekes mindenesetre,
hogy a leány erősen bizonyítja, hogy ő esetleg
el is találta oda, ahol az eset vele történt,
mert úgy nagyjából emlékszik az utcákra és
a házra. A titokzatos leány históriáját tehát
még mindig mély homály borítja, a mire va-
lami kis világosság ugylátszik majd csak ak-
kor derül, ha a fővárosi rendőrségtől és a bé-
lyei előjáráságtól megjönnek a rá vonatkozó
felvilágosító adatok.

HIREK.

A vicces bizottság.

Arad, március 8.

A város jogügyi bizottsága ma tul- lépte hatáskörét és beleavatkozott a humo- risták teendőibe. Viccet csinált. Megállapi- totta, hogy a város számára készülő és az utcai harcot ábrázoló festménynek négy esztendő múlva kell elkészülnie s ezzel a szellemes határozattal megteremtette a ten- geri kigyók egyetlen olyan alfaját, amelyből az aradi tengeri kigyóseregletnek még egy példánya sincs. A művészeti tengeri kigyót.

A dolog így áll: A város meg akarja festetni az utcai harcot. Most három esztendeje az egyedül helyes pályázathirdetés helyett egyszerűen megbizta a kép meg- festésével Ufferbach Jenő aradi tanárt. A képnek három év alatt kellett volna elké- szülnie. A kiszabott idő novemberben tel- lik le s a képnek se hirt, se hamva. A város művészeti bizottsága bolygatni kezdte a kérdést. Ufferbach erre kijelentette, hogy nem ismeri el ez ügyben a bizottság ille- tékességét. A legutóbbi közgyűlés tehát megbizta a jogügyi bizottságot: állapítsa meg mik az Ufferbach kötelezettségei és milyen obligációt vállalt a város?

A jogügyi bizottság azonban nem ezt állapította meg. Sőt egyáltalában nem is állapított meg semmit, hanem javasolt. Ja- vasolta pedig azt, hogy a közgyűlés adjon még négy esztendőt Ufferbachnak a kép megfestésére. Akkor majd, ha ugyan a kép elkészül, be kell mutatni a képzőmű- vészeti tanácsnak. Ha ez nem találja jónak, lehet újra kezdeni az egész komédiát. De megeshetik az is, hogy négy kis esztendő alatt nem készül el a festmény: akkor a jogügyi bizottság bizonyára rendelkezni fog még négy esztendővel, amelyet a festőnek adhat.

A harmincéves háborút emberi számi- tás szerint sokkal rövidebb idő alatt fejez- ték be, mint amennyi idő ilyen jókedvű esztendőadkozások után Arad történelmi képének megfestésére szükséges. Holott egyszerűen meg lehet állapítani: vagy akarja a festő a feltételeket teljesíteni, vagy nem. Ha igen, akkor ne huzza-halassza a kép megfestését. Ha nem, akkor a város gondoskodik a képnek más által való megfestéséről. Es végül van egy harmadik eset is: hogy Ufferbach nem tudja a képet elkészíteni.

Akkor pedig kevés ez a négy eszten- dő. És az talán mégis furcsa, hogy valaki Aradváros bórén tanulja meg az ecsetfor- gatást.

Szóval a jogügyi bizottság viccelt. Saj- nos, ennek a városnak az az átká, hogy itt ilyen négy esztendei lejáratu viccekkel ütnek agyon mindent. Itt minden ügyből tengeri kigyót csinálnak. Mert itt nem ma- guknak dolgoznak az önzetlen, altruista urak, hanem a dédunokáiknak. A déduno- kájuk talán-talán megéri azt is, hogy az utcai harc képét láthassa.

— **Mese a magyar vezényleti nyelvről.** Bécs-ből táviratozzák: Egy újságíró kér- dést intézett Schönaiach hadügyminiszter- hez, igaz-e, hogy a magyarországi ezre- deknél a magyar vezényleti nyelvet fogják behozni? A hadügyminiszter szárnysegéde utján ezt a feleletet adta az újságírónak:

— Az a hír, hogy a magyar ve- zényleti nyelvnek a magyarországi ez- redeknél való behozatala elhatározott dolog volna, *nem felel meg a valóságnak.* Eddig egyáltalán semmiféle katonai kér- dést nem tárgyaltunk a magyar kor- mányval és az erről terjesztett összes hírek kombinációk.

Kár, hogy az újságíró nem érdeklődött a létszámemelés ügye iránt. Erről a had- ügyminiszter aligha mondotta volna, hogy nem felel meg a valóságnak, mintha az ujonckontingens fölemelését nem terveznék a miniszteriumban. Hogy a magyar ve- zényleti nyelv behozatalából nem lesz semmi, azt elhiszi az ország, mert már Schönaiachnál jóval illetékebb személy is tudtára adta a magyar nemzetnek.

— **Megsemmisített mandátum.** Budapesti tu- dósítónk táviratozza: A képviselőház negyedik bíráló bizottsága ma délelőtt hirdette ki Popo- vics György lugosi képviselő mandátuma ellen indított vizsgálat dolgában az ítéletet, A bizott- ság Németh Imre előadása alapján a *mandátu- mot megsemmisítette.*

A képviselőház folyosóján ma élénken tár- gyalták Popovics György mandátumának dolgát és már az új jelölt is szóba került. A függet- lenségi pártnak van már jelöltje a mandá- tumra: Kállay Frigyes, volt huszárőrnagy, a volt pénzügyminiszter fia. Kállay a nyiregyházi 14. huszárezrednél teljesített szolgálatot s már fél év előtt azért mondott le a rangjáról, mert a hadsereget abban az időben a főispánok és királyi biztosok installálására használták fel.

— **Az államvasutak beruházásai.** Bu- dapest-ről táviratozzák: A kereskedelmi miniszter legközelebb — talán már a hol- napi ülésen benyújtja a törvényjavaslatot, amelyben államvasuti beruházásokra 90 millió korona megszavazását kéri. A tör- vényjavaslat indokolásában rámutat a kor- mány az államvasutaknak számos szüksé- letére és arra, hogy a legközelebbi évek- ben még 300 millió koronát akar igénybe venni. Ebből az összegből fedezetet nyer *arad-budapesti vonal kettős vágányainak költsége is*, amelyeknek építéséről az *Aradi Közlöny* a minap részletesen megemlé- kezett.

— **Kristóffy felolvasása.** Bécsből táviratoz- zák: Kristóffy József, volt magyar belügymi- niszter jövő szerdán este a Riedlhoffer-féle vendéglőben felolvasást tart a következő té- máról: *Az általános választói jog esélyei Ma- gyarországon.*

— **A Népszínház új igazgatója.** A népszin- házi bizottság — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — ma Bárczy István polgármester el- nöklete alatt ülést tartott, amelyen véglegesen határozott a Népszínház bérbeadásáról. Az ülésen jelen voltak Rózsavölgyi Gyula alpolgár- mester, Brüll Mór, Heltai Ferenc, Hüvös Jó- zsef, Kléh István, Márkus József és Morzsányi Károly. Csopor József tanácsjegyző javaslatára a bizottság a színházat 10 évre Mäder Rezső- nek adta bérbe. Mäder az első évben 30,000, a másodikban 40,000, a harmadikban 50,000 és a negyedikben már 60,000 korona évi bért fi- zet. A Népszínházat április 1-én bezárják és október 15-én nyitják meg. A színház tagjai még április havi fizetésüket megkapják. Hogy a személyzet sorsán könnyítsenek, előterjesz- tést tesz a bizottság a közgyűlésnek, hogy sza- vazzon meg a Népszínház tagjai számára 30.000 koronát, amelyet azután szükség szerint osszának szét a személyzet között.

— **Nemzetiségi képviselők főpapjaik ellen.** Budapesti tudósítónk jelenti: Egyik fővárosi

estilap azt a hirt közli, hogy a román főpapok tegnapi audienciája nem történt a nemzetiségi klub hozzájárulásával, mert az azután tartott értekezleten többen kikeltek a román főpapok megalázkodása ellen. A megindult vita során ez az elégedetlenség kifejezésre is jutott, ameny- nyiben a klub elhatározta, hogy politikáját a jövőben oly irányba fogja terelni, mely a nem- zetiségi politikában eddig domináló felekezeti szempontoknak teljes kikapcsolását teszi lehe- tővé. Eme határozat következtében a román főpapság és a nemzetiségi klub között kitört a konfliktus, mely már rég lappangott aipártham, amely a főpapságnak opportunus politikáját mindig elítélte és sehoggy sem tartotta meg- egyeztethetőnek a nemzetiségi képviselők ultra- radikális álláspontjával. E szerint a most meg- induló képviselőházi vitában a nemzetiségiiek egyáltalában nem lesznek tekintettel arra, hogy a román főpapság Apponyi válaszával szemben milyen magatartást fognak tanusítani. A hirt fentartással közöljük.

— **Borza más dinamitrobbanás.** Rozsnyóról táviratozzák: Ma reggel a rimamurányi vasmű- telepen Molnár János megfagyott dinamitot melegített egy bódében. Az 50 kilónyi dinamit hirtelen fölrobbant és *darabokra tépte Molnárt*, akinek csak két lábát találták meg. A robba- nás következtében a telep valamennyi ablaka összetört. A dörög oly félelmetes volt, hogy a községben azt hitték, hogy földrengés volt.

— **Ismét fizetésemelés a városnál.** A város- hivatalosok és a városi tüzoltók ma bead- ványt intéztek a városhoz és fizetésemelést kértek. A két beadvánnyal a tanács legköze- lebb foglalkozik és a pótköltségvetés megállá- pításánál tekintetbe fogja venni.

— **Anarchia Szerbiában.** Zimonyból távira- tozzák: Több belgrádi polgár mozgalmat in- dított arra nézve, hogy az egész országban nép- gyűléseket hívjanak össze, amelyeken tiltakoz- zanak az országban uralkodó anarchikus álla- potok ellen. A mozgalmakra a rendőrség ön- kényeskedésén és a katonatiszteknek a pol- gársággal szemben való lenéző és sértő visel- kedésén kívül az a hallatlan terrorizmus adott okot, amelylyel a sztrájkoló belgrádi cukor-, bőr- és cipőgyári munkások a rendőrség sze- meláttára viselkednek.

— **Az utcák fásítása.** A város park-bizott- sága ma délután ülést tartott, amelyen elhatá- rozták, hogy ebben az évben a Széchenyi-utcát a Ferdinánd-utcáig, továbbá a Batthyány- és Deák Ferenc-utcákat látják el gömbakáccokkal. Elhatározták továbbá, hogy a Pöltenberg-utca- előtt levő gesztenye-parkban néhány geszten- nyefát helyeznek el. Kimondták továbbá, hogy a parktól a vámházig terjedő védgáton ti- zenkét támláspadot állítanak fel.

— **Titokzatos rablás.** A budapesti rendőrség különös rablás ügyében folytat nyomozást. Drag- József kőműves tegnap este azzal állított be a főkapitányság központi ügyeletes tisztvi-előjé- hez, hogy kirabolták. Tegnap a Tisza Kál- mán-téren két dulakodó embert látott nagy népcsődülettel körülvéve. Kíváncsiságból oda- ment. Erre a verekedők egyike felkapta, feldobta egy közelben álló kocsira és elhajtat- tak vele. A köztemető-úton ledobták a kocsiról. El- kor vette észre, hogy 50 koronája, aranyórája és lánc hiányzik. A feljelentés folytán a rendőrség megindította a nyomozást és előállította Jevcesek Ádám és Egri Mihály fuvarosokat. Ezek kere- ken tagadnak mindent. Kissé ittasok voltak és Jevcesek egy kocsissal a Tisza Kálmán-téren parázs birkozást rendezett. A dolog vége az lett, hogy a kocsis Jevceseket feldobta egy ko- csira és elhajtattak. A panaszt soha sem lát-

ták. A rendőrség a vallomásokat jegyzőkönyvbe vette és elbocsátotta a gyanúsítottakat.

— **Gimnázisták mint betörők.** Lugosról írják: Fiatal gyermekek, akik a helybeli főgimnáziumnak második osztályába járnak, egy rendezett betörő bandát alkottak. Hosszabb ideje észrevette már *Csontos Gyula*, a Concor dia vendéglőse, hogy a szikvizes üvegek ón kupjait rendszeresen dezsmálja valaki. Mult vasárnap pedig a nagy hóvizatart felhasználva, három tanuló *Nemes Kálmán* könyvkereskedésébe az előre ellopott kulcsokkal belopódzott s onnan nagyobb mennyiségű árut és pénzt is elloptak. Ketten bementek az üzletbe, egy pedig kint őrködött és különféle fütytyel figyelmeztette bentlévő társait az esetleges veszedelemre. A betörés keresztülvitele után a két cinkos *Karánsebesen* át *Romániába* akart szökni. Ők a csendőrök *Karánsebesen* letartóztatják és *Lugosra* hozták vissza. A kihallgatás folyamán kitűnt, hogy *nagyon sok didáknak része van a lopásban* és ők lopták el *Csontostól* is az ónkupakokat.

— **A rendőrség szolgálati ideje.** *Nagy Sándor* dr. törvényhatósági bizottsági tag ma beadványt intézett a városhoz, hogy a rendőrtisztviselők és rendőrlegénység szolgálati éveinek számát harmincban állapítsa meg s csak ennyi szolgálati idő után részesüljenek teljes nyugdíjban. A beadvánnyal az e havi közgyűlés foglalkozik.

— **A madarak védelme.** *Lukácsy Lajos* törvényhatósági bizottsági tag beadványt intézett a városhoz, hogy az *aradi* állatvédő egyesület a tanács által kijelölendő helyen hasznos madarak védelmére menedékházat állítson fel. Az idején abnormis időjárás ugyanis sok hasznos madarat pusztított el s így a menedékház nemcsak humánus, de közgazdasági szempontból is célszerű intézmény lenne. A tetszetős külsejű menedékház mintegy ezer madárcsaládnak nyújtana otthont. A park-bizottság mai ülésén foglalkozott a beadvánnyal és egyhangulag elfogadta.

— **Aladár! Aladár!** A képviselőház tegnapi ülésén nagy érdeklődés mellett tárgyalták azt a kérvényt, amely azt kívánja, hogy a zsidó egyháznak is legyen képviselője a főrendiházban. A ház a kérvényt tanulmányozás céljából adta ki a kormánynak. A néppárt és a függetlenségi pártnak egy tagja, akit keresztneven *Aladárnak* hívnak, ellene szavaztak ennek. Ennek az *Aladárnak*, aki függetlenségi képviselő, az apja még zsidó volt. *Bloch Mór*ic, később Ballagi volt a neve. Mikor pedig a kikeresztelkedett apának jeles fia ellene szavazott a liberális kérvénynek, amely az izraelita vallás teljes egyenjogúságát célozza a más vallásfelekezetekkel, *Szatmári Mór* oda kiáltotta neki:

— *Aladár, Aladár, őseidre mondom, nem helyesen cselekedté!* . . .

— **A gazdaközönség megtévesztését** célozzák az idén (többnyire a morva Bisenzből) általánosságban tartott plombok alatt szállított répamagvakkal. Mint értesülünk, a plombokra többnyire ez van rányomva: „Originalzüchtung Quedlinburg” vagy „Original Norddeutsche Saat.” természetesen a termelő megnevezése nélkül, mert hamis név nyomtatása bűnvádi eljárást vonna maga után. A gazda sohase tudhatja, hogy ily névtelen és egyenesen megtévesztésre irányuló plombok alatt mi rejlik és miféle mának jutott birtokába. Ez alkalommal megemlítjük, hogy éppen a mult napokban fejtették ki a takarmányrépamag termesztésére szolgáló anyarépák gondos megválasztásának és az impregnálásnak nagy jelentőségét. Most nyilatkozik az e téren első korifeusnak elismert *Linhart György* magyaróvári tanár is, ki a „Köztelek”-ben egy kérdésre azt feleleli, hogy: „Az impregnált répamag, melynek elárúsításával hazánkban *Mauthner Ödön* budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jóhírnévnek örvendő, mert e mag gyorsan és egyenletesen kel ki s a répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, ez olyan elvitathatlan tény, amelyet tagadni

nem lehet.” Körültekintó és tapasztalt gazdáink ezt már nagyon jól tudják.

— **Uj körjegyzőség.** *Krassó-Szörényi* vármegyében *Osztrov* székhellyel *Osztrov*, *Vörös-urad*, *Bakamező*, *Bunyaszegszárd* és *Románbunya* székhellyel új körjegyzőség alakult. A körjegyző állásra a marosi járás főszolgabírája *Krisán János* jegyzőt helyettesítette.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi Polgári Takarékpénztár az aradi 1848/49-es honvédegyelet pénztárának gyarapítására 50 koronát adományozott, amelyért a leghálásabb köszönetét fejezi ki *Símay István* egyl. elnök.

— **Nincs új a nap alatt!** ezt a jelszót tartja szemelőtt a két Láng testvér, kik ugyanis hetenként nagyobb és nagyobb attrakcióval gazdagítják műsorukat, a mely e héten a következő számokból áll: 1. Varázsfuvola. 2. Uj nevelőnő. 3. Élő matrac. 4. Baccarat. 5. Szalmaözeveg. 6. Csempészek. 7. Tiltott gyümölcs. 8. Pénzhamisítók. 9. Ezüst kanál. 10. Cselédek gyöngye. Az előadás minden este pont 8 órakor kezdődik. Vasár és ünnepnapokon délután is van előadás.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmi, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a *Moll-féle* sóborszesz-szel gyógyítatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 1.90 kor. Szétküldés naponként utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító a tal *Bécs*, *I. Tuchlauben* 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisz*nál. 201

A közjogi magántudós.

Hencz provokálta Hédervárit.

Megtagadott elégtétel.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 8.

Lovagias ügy szomorú kimenetele révén vergődött országos hírnévre, hát csak természetes, hogy — ismervén a hazai viszonyokat — lovagias ügyekkel akarja ébren tartani az érdeklődést a maga, alapjában véve jelentéktelen személye iránt. Világos, hogy *Hencz Károly*ról, a fiatal néppárti képviselőről van szó. Tegnapi képviselőházi beszéde során a zsidó vallásnak a főrendiházban való képviseltetésénél elkalandozott a közjogi térre — amelyen pedig valóban nagyon fiatal — és a neki terra incognitán ugy eltévelygett, hogy mosolyt fakasztott a Háznak hozzáértőbb tagjainál.

Az egyik képviselő azonban nemcsak mosolygott, hanem egy közbekiáltásban *közjogi magántudós*nak is nevezte Henczet, nyilván úgy okoskodván, hogy Hencz közjogi tudása egyforma nivón áll a néhai *Földváriéval*, a közismert magántudósával. Hencz megsértődött a kevéssé hízog elnevezésen és elégtételt kért Héderváritól.

A lovagias ügyről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

.. A Ház tegnapi ülésén *Hencz Károly* beszéde közben *Hédervári Lehel* dr. közbe kiáltotta:

— *Közjogi magántudós!*

Hencz sértve érezte magát és *Zbóray Miklós* és *Beniczky Ödön* utján lovagias elégtételt kért Héderváritól, aki *Bethlen István* grótot és *Okolicsányi Lászlót* nevezte meg segédekül.

Ma ütek össze tanácskozásra a segédek ebben az új lovagias ügyben. A tanácskozás során *Hédervári* megbízottai kijelentették, hogy felük közbeszólásában *sértés nincs*. *Hencz* segédei viszont kijelentették, hogy mindig a sértett fél állapítja meg, hogy valóban sértő-e rá nézve valami, vagy se. *Hédervári* megbízottai erre zsüri döntését ajánlották arra nézve, hogy van-e sértés a közjogi magántudós elnevezésben.

Hencz segédei ezt nem fogadták el, hanem jegyzőkönyvet vettek fel a tárgyalásról, amely-

ben *Hencz* segédei kijelentik, hogy az ellenfél segédeinek nyilatkozatát nem tartják elegendőnek, hanem azt a lovagias elégtételadás megtagadásának tekintik és ezzel maguk részéről az ügyet *befejezettnek* jelentik ki.

Hédervári Lehel segédei, *Bethlen István* gróf és *Okolicsányi László* a következő levelet intézték felükhöz:

Tisztelt barátunk! *Hencz Károly*lyal* fölmerült lovagias ügyedben az idemellékelt jegyzőkönyvet vettük föl és van szerencsénk azt neked átnyújtani, azzal a kijelentéssel, hogy miután azon közbeszólásodban, amelyért *Hencz Károly* tőled elégtételt kért, sem tényleges sértést, sem sértési szándékot nem látunk fenforogni, abban pedig, hogy valaki egy a képviselőházban használt, semmi sértést nem tartalmazó közbeszólásért felelősségre vonassék, a képviselői szólásszabadság korlátozását látónk: az elégtételadást egy általunk javasolt zsüri határozatától tettük függővé.

Ezen javaslatunk *Hencz* megbízottai által el nem fogadtván, kijelentettük, hogy az elégtételadás bármilyen formáját hajlandók vagyunk *Hencz*nek följánlani azon esetben, ha megállapított a sértés főforgása. Az elégtételadást nem tagadtuk meg, azonban *nem tartottuk megengedhetőnek*, hogy te az elégtételadás bármily módjára kényszerítettél olyan kifejezésért, amelyben a sértés tényálladéka nézetünk szerint fönn nem forog és annak főforgása egy pártatlan zsüri által meg nem állapított.

Miután ekként az elintézésnek egy általánosan bevett módját *Hencz* megbízottai nem fogadták el, mi ezen ügyet részéről befejezettnek nyilvánítjuk.

Baráti tisztelettel

Okolicsányi László, *Bethlen István* gróf.

Viharos igazgatósági ülés.

A hegyaljai motoros ügye.

Vezérigazgató-válság.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 8.

Izgalmakban és viharos jelenetekben gazdag igazgatósági ülése volt ma délután az Aradhegyaljai helyi érdekű motoros vasut részvénytársaságnak. Az ülés első és legfontosabb tárgya a már néhány hónap óta kísértő vezérigazgató válság volt, a mely ma végre azzal nyert elintézés, hogy *Kotsis Lajos* vezérigazgató beadta lemondását.

Az igazgatósági tagok valamivel 5 óra után gyülekeztek. Megjelentek: *Avarffy Géza*, *Kepes Gyula* dr., *Kotsis Lajos*, *Löcs Rezső*, *Neumann Hermann*, *Pélerffy Antal*, *Schwartz Jenő* dr., *Sztankovics Miklós*, *Steiner Ferenc* és *Tagányi Sándor* dr.

Az ülést fél 6 felé *Löcs Rezső* elnök nyitotta meg, a ki röviden bejelentette, hogy *Kotsis Lajos* vezérigazgató hozzá írásban beadta lemondását s felkérte a megjelenteket a tárgyhöz való hozzászólásra. A dologhoz kivétel nélkül minden igazgatósági tag hozzászólott. Eleinte elég higgadt mederben folyt a tárgyalás, később azonban egymást érték a zajosabbnál zajosabb incidensek, elannyira, hogy 6 óra tájban az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Hat óra után tíz perccel újra megnyitotta elnök az ülést s felvették újból a tárgyalás fonalát, a mely ezután is mindvégig izgalmas és zajos maradt. *Kepes Gyula* dr. ismételt felszólalt s követelte, hogy az igazgatóság fogadja el *Kotsis Lajos* vezérigazgató lemondását.

A jelenvolt igazgatósági tagok azonban nem akarták Kotsist elejteni s különböző eszméket vetettek fel, amelyek mind oda irányultak, miképen lehetne az ügyet békésen elintézni. Miután azonban *Kepes Gyula dr.* heves ellenzése miatt erről többé szó sem lehetett, *Sztankovits Miklós* államvasuti üzletvezető, aki az ülésen a kereskedelmi kormány képviselőjében volt jelen, azt indítványozta, *szabadságolják* Kotsis Lajost mindaddig, míg az ügyet valahogy végleg nem rendezik. Minthogy erre *Kepes Gyula dr.* azzal fenyegetődött, hogy Kotsis Lajos három havi felmondását is megtámadja, s mint-hogy végül maga Kotsis Lajos kérte az igazgatóság tagjait, hogy fogadják el lemondását, hosszas eszmecsere után *elfogadták azt*. A határozat annyira bántotta *Steiner Ferencet*, hogy *azonnal bejelentette igazgatósági tagságáról való lemondását* s meg sem várva a folyó ügyek tárgyalását — *az ülésről eltávozott*.

A mintegy két óra hosszat izgatottan tárgyalt igazgató-válság után elnök a folyó ügyekre tért át s az ülést este fél nyolckor berekesztette.

Kotsis Lajos a holnapi nap folyamán át fogja adni hivatalát *Kepes Gyula dr.* igazgatósági tagnak. A vezérigazgatót az alapszabályok 26 §-a alapján az elsőbbségi részvényesek választják s miután ezek mind a *Henning, Hartwich és társai* berlini cég tulajdonában vannak, kétségtelen, hogy az ő jelöltjük lesz az új vezérigazgató. Mint biztos forrásból értesülünk, nevezett cég már meg is állapodott az új vezérigazgató személyében s ez *Kepes Ferenc*, a Kassa oderbergi vasut volt felügyelője lesz.

Wekerle Bécsben.

Hustvélig nincs kiegyezés.

Tárgyalják a részletkérdéseket.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsben ismét tanácskozott a kiegyezés kérdéseiről osztrák kollegáival, de a tárgyalások eredményéről még nem lehet beszámolni. Most — úgy mondják — a részletkérdéseken van a fősúly és itt válik el, hogy melyik fél tud a másiknak rovására nagyobb engedményeket kicsikarni.

A tárgyalásokról az alábbi távirati tudósítás szól:

Bécs, márc. 8. *Wekerle* miniszterelnök és *Korytowski* osztrák pénzügyminiszter között ma délelőtt fél 11 órakor kezdődtek a tanácskozások. Az értekezlet nem a pénzügyminisztériumban, hanem a miniszterelnökségen folyik, amiből azt vélik következtetni, hogy azon *Beck* osztrák miniszterelnök is résztvesz. Ezenfelül a konferencián az összes fogyasztási adók ügyében és a hitelpolitikai ügyekben kiküldött külön referensek is résztvesznek.

Bécs, márc. 8. A mai kiegyezési tárgyalások az osztrák miniszterelnökség palotájában folytak. A tanácskozáson résztvettek magyar részről: *Wekerle Sándor* miniszterelnök, *Popovics Sándor* államtitkár, *Teleszky János* és *Schreiber Viktor* osztálytanácsosok. Osztrák részről: *Korytowski* lovag pénzügyminiszter, *Sieghart Rezső* és *Bernatzky Odön* osztályfőnökök, *Spitzmüller Sándor* országos pénzügyigazgató, *Wimmer* udvari tanácsos és *Joas* osztálytanácsos. *Wekerle Sándor dr.* miniszterelnök, aki tegnap este megérkezése után, valamint ma délelőtt is még több órán át dolgozott *Popovics dr.* államtitkárral és a szakelőadókkal,

délelőtt fél 11 órakor ment az osztrák miniszterelnökségre, ahová 11 órakor az előadók is követtek.

Bécs, március 8. A ma reggel megkezdett tárgyalásokat este 7 órakor félbeszakították, majd ismét folytatták.

Az osztrák miniszterelnök nem március 11-én jön Budapestre, hanem csak 14-én vagy 16-án. Így is remélik, hogy husvétig, ha nem is fejeződnek be teljesen a kiegyezési tárgyalások, de nagy vonásokban a legfontosabb kérdések tisztázva lesznek, úgy hogy husvét után a két kormány egymásnak pihenőt adhat.

Bécs, március 8. *Wekerle* miniszterelnök valószínűleg még ma éjjel visszautazik Budapestre.

Ami a tárgyalások állását illeti, beavatott körök azt hiszik, hogy még azok sem tudnak róla ítéletet mondani, akik a tárgyalást vezetik. A tárgyalás súlypontja most a *részletes* kérdésekben van, amelyek egymástól függetlenül kerülnek megvitatásra s amelyeknél politikáról egyáltalán nincsen szó. Csak a részletes kérdések elintézése után áll majd a két kormányelnök módjában, hogy az *elért eredmény mérlegét áttekintse*.

A Bocskai-eset.

Bocskai Mór alsózik. Közben berohan Rákóczi Adolf és így kiált:

— *Móric és te alszol? A feleséged épp most csal meg egy huszárhadnaggyal!*

Bocskai ur lecsapja a kártyát.

— *Mit, megcsal! Megölöm azt a hadnagyt!*

Ezzel elrohan. Félóra múlva játszi mosolylyal lép a kártyaszobába.

— *Je számár!* — mondja *Rákóczinak*.

Mit ijeszgetsz, — hiszen nem is huszártiszt volt, hanem csak bakakaplár!

— *Íz a Beck már megint lefujta a gazdasági önállóságot!*

Wekerle fölényesen mosolyog:

— *Mit ijedeztek? Nem is Beck volt, hanem csak Koritowski!*

Épelméjűek szanatóriuma.

Brunhuber Gyula Budapesten.

Leleplezések egy elmeegógyintézetéről.

Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, március 8.

A budapesti *Ringer*-féle szanatóriumba nemrégiben egy kassai földbirtokost internált a családja, valami szerelmi ügy miatt. A földbirtokos ép elmével került a szanatóriumba, amely már régóta híres arról, hogy jó pénzért a lehető legépebb elméjű embereket is szívesen látja falai között. A szanatórium lakói között van egy két igazi örült is, akiket a szanatórium vezetősége staffáznak tartott.

A szanatóriumban levők nagyrésze épelméjű, akiket kellemetlenségek elkerülése végett internáltak a gyógyintézetbe. A kassai földbirtokos most szabadult ki a szanatóriumból és leleplezi azokat az üzelmeket, amelyek a szanatóriumban folynak s amelyek annyira felháborítóak, hogy szinte érthetetlen a fővárosi hatóság indolenciája, amelynek folytán ez a szanatórium még egyáltalában létezhetik.

A feljegyzések közül nem érdektelen az, amelyet a földbirtokos az aradi *Brunhuber Gyulával* való találkozásáról ír.

(A szanatóriumi kezelés.)

A jegyzeteknek egyik mását itt közöljük: Hatodik napja vagyok ebben a szanató-

riumban. (A *Ringer*-szanatóriumban.) Február hatodikán hurcolták ide csellel, álnokul. Az 1876. évi XIV. törvényeikk értelmében huszonegy óra alatt kell a törvényszéki orvost az új beteg fölveteléről értesíteni. Engem *csak hatodik nap látogatott meg az orvos*. Hogy ezalatt mit szenvedtem, toll le nem írhatja, emberi elme el nem képzelheti.

Egészséges, robusztus ember vagyok. Jó étvágyam van. És itt *alig kapok enni*, holott napi ellátásomért hetven koronánál többet fizetnek. Amit elém adnak, rossz, nyers, iztelen. Tegnap délben olyan pörköltöt kaptam, hogy ki kellett hánynom.

A szobám förtelmes. Szűk, piszkos, a levegője fülledt. A kedélyem igen nyomott; a legrosszabbtól tartok.

Később rettenetes dolgokat tudtam meg. Egy *Zipernovszky* nevű gyárigazgatót ide internáltak. Olyan egészséges volt, mint a makk. Kért, könyörgött, ereszsék ki. Hiszen nincsen semmi baja. Nem eresztették ki. A szerencsétlen nem bírta ki tovább. Fölmászott az ablak párkányára és *leugrott*. *Összetörve szedték föl*.

Azóta rácsokat raktak az ablakra.

(Oktalan szenvedély.)

Szomorú, csüggedt fiatalembert pillantottam meg a sétányon. Hozzá mentem és bemutatkoztam.

— *B. S. a nevem!* — mondotta.

— *Nem a tanárnak a fia?* — kérdeztem.

— *De igen!*

— *Hát hogy került ide?*

Kissé huzódzott, de azután elmondotta, hogy szerelmes egy színésznőbe, *B. Elizába*. Nagyon szerelmes belé, nem tud nélküle élni. Családja ezt nagyon rossznéven vette és hogy kiábránduljon „oktalan szenvedélyéből” — ide zárták.

Berzasztó! Vigasztaltam a boldogtalant, hogy ne vesztse el a hidegvérét, maradjon nyugodt, majd jobbra fordul a sorsa.

(Brunhuber Gyula.)

Másnap ismét találkoztam egy ilyen halovány, beesett arcú fiatal emberrel. A nevére nem emlékezem, de azt tudom, hogy aradi. Jó módu, uri szülők gyermeke.

Míg *B. S.* rezignáltan viselkedett, ez izgatott volt, heveskedett.

— *Képzeld,* — mondotta nekem — *idecsuktak, holott nincsen semmi bajom. Es mért? Mert szeretek egy leányt, akinek az apja korcsmáros. Tisztességes, jóra való, gyönyörű leány. Senki róla rosszat nem mondhat. Még a szüleim sem. De van egy igen nagy bűne: az apja korcsmáros, csak korcsmáros és ezért nem szabad nekem őt szeretni. Hát nem iszonyatos ez? És hogy a zsarnokok végrehajthassák akaratukat, a bolondokházába csuktak. Hát mondja, szabad illyesminek Európa kellő közepén megtörténnie?*

A magam esetére gondoltam és nem szól-tam semmit.

Hosszan elbeszélgettem még a fiatalemberrel. Tisztán láttam, hogy egészséges, nincsen semmi baja, éppen úgy, mint ahogy nekem nincsen semmi bajom.

(A nyugtalanok oktatálya.)

Még egy emberrel ösmerkedtem meg, aki szintén egészséges.

Igy hívják — *Kredenz*. Losonci főújsztviselő. Nyugodt, normális ember. Higgadtan diskurál a legkülönbözőbb kérdésekről — különösen irodalomról, művészetről. A családja csukatta be.

Ami legrettenetesebben; hat reám, az hogy kénytelen vagyok érzelmeimet eltitkolni. Nem hogy szóval, de még mozdulattal

sem szabad elárulnom, hogy mi dul lelkemben, hogy szeretnék innen szabadulni, hogy vágyakozom emberek közé, ki a szabadba.

Abban a pillanatban ugyanis, mihelyt protestálnak, mihelyt szólni merészelnék: beviszik az embert az ugynevezett nyugtalankodók osztályába, ahol valódi, torturákkal térítik „észre” a beteget.

Tehát nyugalmat erőszakok magamra. Minden erőmet megfeszítem, hogy nyugodt maradjak.

(A gondos ápolás.)

Az ajtókon nincsen kilincs. Bejöhet a szobámba akárki.

Tegnapelőtt reggel a pamlagon hevertem, amikor berontott hozzám egy örült. A szemem villogtak, a szája tajtékot turt. Borzasztó jelenet volt. Kiáltásomra bejöttek és így megszabadítottak a szerencsétlentől.

Érdekes, hogy az orvosok meg nem vizsgálják bennünket. Minden nap elsétálunk előttük és a szolgák referálnak nekik egészségi állapotunkról.

— Iksz jobban van! — jelenti a szolga, — vagy Ipszilón rosszabbul van.

Az orvos bólint és tovább megy. Tudomásul vette azt, amit a szolga mondott.

Eddig tartanak a feljegyzések, melyek után az ember igazán gondolkozóba esik, hogy van-e ebben az országban személyes szabadság, vagy nincs?

A legsötétebb Aradmegyéből.

Gyilkosság Kovaszinon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Szegény Ruzs Juon! Ha január 2-án el nem jár a szája és csunyan el nem káromkodja magát, ma is vigan élne és járhatná a kocsmákat. De a végzetes napon odaszólt mulató cimboráinak, hogy hagyják az ördögbe a mellettük bandukoló ittas komát, ami egyszerre kijózanította és oly dühbe gurította a a polgártársat, hogy markolatig Ruszba döfte a kését, halálát okozván a fiatal legénynek.

Ez a foglalatja annak a bűnügynek, amelyet ma tárgyalt az aradi törvényszék egyik büntető tanácsa és amelynek részleteit a bíróság a következőkben állapította meg:

Rusz Juon, Csutina Gavra és Pakurár János kovaszinci földmivesek együtt távoztak el Rusz György házából. Utközben Rusz betért egy szatócsüzletbe, majd tovább haladt társaival. Alig mentek pár lépésnyire, egy férfialakot láttak közeledni, de Rusz odaszólt társainak:

— Hagyjátok az ördögbe, ne törődjétek velem!

A dülöngő atyafi, Czigány Mihály erre kérdőre vontta Ruszt, hogy miért szidalma? Heves szóváltás keletkezett közöttük, amelynek úgy vették elejét a Rusz cimborái, hogy elvezették a veszekedőket, nehogy kárt tegyenek egymásban.

Igy mentek vagy husz lépést, amikor Rusz utána ment Czigáynak és kérdőre fogta, hogy mi baja van vele? Ismét szóváltás támadt a két ittas ember között, akik most már nemcsak az ördögöt és a poklot, hanem egymásnak föl- és lemenő ágbeli rokonait emlegették kellemetlen és szalonképtelen vonatkozásokban. A szavakkal való viaskodás és mázsás gorombaságoknak egymás fejéhez való vagdosása nem tartott sokáig. Véget vetett neki a bicska, amelyet Czigány Mihály szorított a markában, hogy elnémita az ellenfelét. Ez várakozáson fölül sikerült is, amennyiben Czigány kétszer úgy mellbe szurta Ruszt, hogy az jajszó nélkül összeroskadt és meghalt.

Erős fölindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetővé vádolva került így a kovaszinci napszámos az aradi törvényszék egyik büntető tanácsa elé, amely a ma megtartott tárgyaláson a bizonyítási eljárás befejeztével az enyhítő körülmények figyelembe vételével két évi börtönrre ítélte Czigányt. Az elítelt meg is nyugodott a bíróság határozatában, azzal a nem alaptalan indokolással, hogy a felső bíróság még föl találja emelni a büntetését, amelyből a két év is elég.

Megkardlapozott színész.

Magyar leány Belgrádban.

A kulturintézet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

Felháborítóan botrános eset híre érkezik Belgrádból. Olyan eseté, mely erősen megintgatja a hitet a szerb népnek utóbbi időben erősen hangoztatott magyarbarát érzelmeiben. Egy fiatal magyar énekesnőt, akit nemrég szerződtek a szerbek első kulturintézetéhez, a belgrádi nemzeti színházhoz, tisztán a magyar voltánál fogva olyan brutális bánásmódban részesítettek, hogy a kisasszonynak megkellett szöknie a szerbek fővárosából. Az eset megvilágítja azokat a viszonyokat is, amelyek a szerb „kultura” legelső intézeténél uralkodnak.

Tudósítónk a következőket írja Zimonyból:

A belgrádi nemzeti színház utóbbi időben operai előadásokat is felvett a műsorába s mint első énekesnőt, Majtinszky Emmát szerződtette. Ez a fiatal magyar leány csak nemrég végezte be iskoláit Budapesten.

A magyar énekesnőnek számbavehető sikerei voltak. Tetszett a belgrádi közönségnek, mely őt szeretetével fogadta.

Ugy látszik, ezek a sikerek fölkeltették az irigységet és féltékenységet. A színház vezetősége csakhamar a magyar énekesnő ellen fordult. Megérezte ezt először azokban az apróbb-nagyobb szekaturákban, melyekben a legjelentetlenebb hibák miatt is bőven lett része. A színházi intendatura a legcsekélyebb okokból is érzékeny pénzbüntetésekre ítélte.

Nemsokára még súlyosabban kellett éreznie az ellene támadt ellenséges hangulatot. Oly gyakran kellett egy időben fellépnie, hogy teljesen kimerült és megbetegedett. Midőn megtámadt hangszálait egy budapesti gégeorvos által meg akarta vizsgáltatni s ezt idején bejelentette, nem adott neki szabadságot. Mikor állapota súlyosabbra fordultával mégis el kellett utaznia, távozását szerződészettségnek minősítették s fizetésének nagy részét levonták. Ezután még rosszabbra fordult a sorsa. A színház vezetői kvalifikálhatatlan módon sértették, a legdurvább szitkokkal illették s magyar származását minduntalan szemére vetették.

A most mult hétfőn aztán teljesen betelt a mérték.

Az énekesnő egyik nagyobb szerepéhez a színház karmesterétől, Pokornitól el akarta kérni a kótákat. Ez durván elutasította, mire ő sem tudta magát többé türtőztetni s visszafellett erre Pokorni, aki egyuttal a katonai zenekar karmestere is, kardot rántott és az énekesnő felé rohant.

A leány üldözője elől megfutott. A karmester kivont karddal utána szaladt s a lépcsőházban utólérte. A feldühödött ember kardjával rávágott az énekesnőre. Szerencsére a leány vas tag télikabátba volt öltözve s így a kardvágás nem sebezte meg.

A színház előcsarnokában aő énekesnő se-

gíttségért kiáltott. A kiáltásra több diák sietett elő, akik további inzultusoktól megvédelmezték. Pokorni még ezután is szidalma s fenyegette Majtinszky Emmát.

Az énekesnő, aki ezek után már nem alaptalanul félthette az életét is, még hétfőn éjjel a Zimonyba induló vonattal észrevétlenül elhagyta Belgrádot s annak legelső „kulturintézetét”: a nemzeti színházat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A világ egy, operette. Zilahy-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (A. bérletiszűnet)

Vasárnap: Délután: A leányka, operette. Este: Gül-Baba, operette Zilahy-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (B. bérletiszűnet)

* Vasárnapi előadások. A Leányka című bájos magyar daljáték, mely egyelőre leszorult a repertoirtól, vasárnap délután ismét színre kerül az aradi színházban, ugyanazon szereposztással, mint a bemutatkozó előadás. Vasárnap este a Gül-Baba operettet adják Zilahy S. Vilma asszony vendégfőléptével.

NAPIREND.

Március 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Franciska. — Protestáns naptár: Franciska. — Izraelita naptár: Sabbat, Vajakhel. — Görög-keleti naptár (február 24.): János feje m. — A nap kel 6 óra 29 perccor, nyugszik 5 óra 54 perccor.

A Fehér Kezestársulat ingyenes orvosi rendelőintézte (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odön délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Ká. oly kedden és pénteken délelőtt 12—1 óráig.

Aradi korszolyzó-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8—11, délután 5—7 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhe, északon, nyugaton elvéve csapadék.

Március 9. A pécsi intelligencia hangversenyyel egybekötött táncmulatsága (Heller szálló.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Salamoni ítélet. Budapesti tudósítónk jelenti: Egy terézvárosi nagykereskedő cég idősebb belfogója: N. Ottó két évvel ezelőtt megnősült, hogy a tetemes hozományával az üzlet forgalmát megnagyobbítsa. E napokban aztán a nős cégtag „rajött”, hogy a fiatal asszony megcsalja őt a nőtelen belfogóval: K. Elemérrel. A felszarvazott férj Rác Dr. Dezső dr. fővárosi ügyvédhez fordult, hogy indítsa meg a válókeresetet a csalfa asszony ellen.

— Van bizonyítéka arra, hogy felesége a hitvesi hűségét megszegte? kérdezte Rác dr.

— Hogyne! rajta kaptam őket.

— Az nem elég, édes barátom, mert tanu is szükséges.

— Bocsánat, de csak nem fognak tanut hívni az ilyen jelenethez.

— Mondja csak, nem lehetne az ügyet békésen elintézni?

— Bajosan, mert nem lehetek örökösön egy üzletben a társammal, aki olyan szemtelenül vigyorg rám, mintha a szarvaim láthatók volnának.

— Ha a társától véglegesen szabadulna, megbocsátana a feleségének?

— Szükség esetén igen.

Három nappal később Rác dr. ajánlatára az üzlettársak megállapodtak abban, hogy megkérdézik az asszonyt, vajon melyikkel óhajt együttélni. Akiról a nő lemond, azt a másik kifizeti, hogy külön üzletet nyithasson. A kérdésre a menyecske a házi barátot választotta a férj helyett, aki az őt megillető részt megkapva, törölte magát a cégből és a felesége ellen most már hűtlen elhagyás címén adja be a válókeresetet. Amint a válópert befejezik, az asszony örök hűségét fog esküdni — a házi-barátnak.

§ Villamos pör. Több mint 3 év óta húzódo perben hozott ítéletet a napokban az aradi törvényszék. Arad városi közönsége és dr. Tenner Pál, valamint az általa képviselt Róth Henrik, Braun Mór és Kohn Zsigmond mint beavatkozók jogmegállapító pert indítottak az

aradi kir. törvényszéknél az *Aradi Villamossági Részvénytársaság* ellen, kérve, hogy a város és a társaság között fennálló szerződés 31-ik pontja ne a társaság által a városhoz intézett beadványában kifejtett módon, hanem olyképen értelmeztesék, mint azt a város és a beavatkozó felperesek kívánták. A kir. törvényszék, a szerződésnek és a meghallgatott szakértő véleményének gondos tanulmányozása után igen terjedelmes, alapos birói indokolással hozta meg ítéletét, mely a város közönségét és a beavatkozót pereszeseknek nyilvánítja és felpereseket 954 kor. 30 fill. perköltségnek egyetemleges megfizetésére kötelezi. A kir. törvényszék ugyanis egybevetve a szerződés 31-ik pontjának szövegét a szakértő véleményében foglaltakkal, úgy találta, hogy a vitás 31-ik pont értelme nem az, amelyet annak felperesek tulajdonítanak, hanem az, amelyet annak alperes cég ad; a 31-ik pontnak nyelvtani magyarázata összeesvén annak műszaki magyarázata és értelmezésével, ama pontnak értelme is csak az lehet, amit annak alperes tulajdonít; a vitás 31-ik pontnak sem grammatikai, sem logikai értelme nem lehet más, mint amit az szóról-szóra tartalmaz; annál is kevésbé, mert bizonyítást nyert, hogy a vitás pont szövegezése magának a város kiküldött szakbizottságának legsajátosabb műve." A villamossági részvénytársaság a vitás 31-ik pont értelmezésében és alkalmazásában (a nagyobb arányú áramfogyasztás után szerződésileg megszabott refakciák megállapításában) szerződésszerűen járt el.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kiváncsi. Hogy ne legyen sokáig kiváncsi, közzöljük a híres fésű dal szövegét, melyet Küry Klára énekelt a Király-színházban a legutóbb bemutatott „Sogun” operettben. A bájos melódiájú fésű-dal szövege a következő:

Gésaláng az én szerelmem
S nem kell magyarázni,
Hogy eljárak hebe-korba
Ő hozzá teázni.
Édes ajkán édes méz van,
Karcu, szép növési,
Az ő selymes lágy hajából
Van egy kicsi fésű.
Fésű, kicsi fésű hangja lágy,
Büvös, bájos dallamu.
Fésű, kicsi fésű hangja lágy,
Büvös, bájos dallamu.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Talán már ezután a tél nem kísérletez többé, hanem helyt ad a tavasznak, melynek eljöttét általában várják.

A vetésekre valósággal áldás lenne, ha ezután enyhe időt kapnának.

A gabonaüzlet irányzata a szilárdulás felé igyekszik.

A mai piacon eladásra került:

1200 mm. buza 6.80—90

500 mm. tengeri 4.40—55.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 8.

Amerika 3/8 magasabb. Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 30,000 méterméza 2 1/2 fillérel magasabb árákoe. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.51—7.52	7.50—7.51
Buza októberre	7.86—7.87	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.79—6.80	6.77—6.78
Zab áprilisra	7.54—7.55	7.54—7.55
Új tengeri	5.21—5.22	5.20—5.21

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	81.25
Leszámlolóbank részvény	520.50
Magyar jelzálog hitelbank	520.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	81.—
Drasch féle téglagyár részvény	585.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 8

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 141—142 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 141—142 fillérig; könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban 141—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Március hó 5 napján volt készlet 17,583 darab, március hó 6. napján főlhajtott — 18 darab, március hó 6. napján elszállított 133 darab, március hó 7. napjára maradt készletben 17,755 darab. A hírtott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

Március 8

Fehér Kereszt szálloda. Návay Géza nagybirtokos és neje Földeák. — Deák Imre tanár Budapest. — Kiss Károly és neje Budapest. — Harmat Ferenc és családja Zalatna. — Vermes Illés mérnök Pozsony. — Deppler Egon gyári irodafőnök Pozsony. — Klein Gerő fakereskedő Budapest. — Járny L. Lajos lapszerkesztő Budapest. — Szilassy Károly mérnök Budapest. — Hegyesi József jegyző Abrudbánya. — Vadász Imre hivatalnok és neje Szászrégen. — Kövessy Sándor hivatalnok Orosháza. — Székely Aladár kereskedő Orosháza. — Papp Géza gazdálkodó és családja Zombolya. — Vadász Sándor hivatalnok és neje Temesvár. — Gaal Imréne és leánya Békéscsaba. — Király József gazdálkodó Nagybecskerek. — Kertész Sándor tisztviselő Törökbecse. — Szabó Ottó titkár és családja Miskolc. —

Szántó Dezső utazó Budapest. — Schreiber Fülöp utazó Budapest. — Oesterreicher Károly utazó Budapest. — Steiner Emánuel utazó Budapest. — Lang Bertalan utazó Budapest. — Surányi Imre utazó Budapest. — Engel Antal utazó Budapest. — Guttman Salamon utazó Budapest. — Stein Herman utazó Budapest. — Zipper Miksa utazó Bécs. — Neuman Izó utazó Bécs. — Berger Kálmán utazó Bécs. — Székely Aladár utazó Bécs. — Papp Simon utazó Bécs. — Kelemen József utazó Bécs. — Radó Lipót utazó Kaánsebes. — Csendes Jakab utazó Nagyvárad. — Stern Mór utazó Nagyvárad. — Lederer Kálmán utazó Sopron.

Központi szálloda. Milován Valér körjegyző Mondorlak. — Székely László állatorvos Glogovác. — Monta György jegyző és családja Kuvín. — Hász Agost birtokos Bánhegyes — Schultz Mór kereskedő Budapest. — Brück Andor kereskedő Bécs. — Frankl Adolf kereskedő Bécs. — Manheim Zsiga dr. orvos Medgyesegyháza. — Rochel Auré dr. orvos Kunágota. — Kraker György kereskedő Budapest. — Pörstel Ottó mérnök Berlin. — Zilahy Gyula szinigazgató neje Debrecen. — Weisz Mór gyáros Békéscsaba. — Kohn Sándor tisztviselő Alváca. — Schnell er Andor kereskedő Budapest.

Nemzeti Színház.

A) bérletszünet. B) bérletszünet.

Szombaton, 1907. évi március hó 9-én:

ZILAHY-NÉ-SINGHOFFER VILMA mint vendég:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Szathmári Á.	Bogdánovic	Delli Lajos.
Valenc enne	Zsigmondi A.	S Ivaine, neje	Zalai Margit.
Danilovic	Faludi K.	Kromow	Borbély S.
Glavari Hanna	Singhoffer V	Oiga, neje	Molnár Ilona.
Rosillon	Ladislai J.	Prisics, őrnagy	Kulcsár L.
St. Brioch	Beregi S.	Pra covia	Benkőné P.
Cascade	Eőri Lajos.	Nyegus, irnok	Várnai Jenő.

Kézdate este 7 és fölfelekor.

MA

758

és a következő szombaton friss

Müncheni Paulanerbräu

Salvátor-sör

csapolás.

Schuch Ferenc,

a MILLENIUM sör- és borcsarnok tulajdonosa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Uj divat-kelmék!

Uj blous-kelmék!

Uj blous-selymek!

Uj delének! teljes választékban

már raktárra érkeztek.

➡ Kirakataink megtekintését kérjük. ➡

Rosenblüh H. és Társa.

836

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Az 1902. évi verscezi Ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi makói Ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállt kitűnő, leg-
ujabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításon
a nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

Szálloda bérbeadás!

A Makói ipar- és kereskedelmi társulat tu-
lajdonát képező, Makón a főtéren lévő
ujjonnan átalakított és kibővített

„Nemzeti Szálloda“-ja

1907. évi november óh 1-től több évre

bérbeadandó.

Bérelni szándékozóknak a szálloda megte-
kintése alkalmával kellő felvilágosítással
szolgál a

739

Makói ipar- és kereskedelmi társulat vezérigazgatója.

Van szerencsém a becses közönségnek tudom-
ásul adni, hogy a

Deák Ferenc-utca 33. sz. a.

uj modern

pék-üzletet

nyitottam.

Tudomásul adom, hogy itten minden nap tiszta
tejjel és bivaly-vajjal készült izletes **sütemények**
kaphatók. Minden nap friss, jóízű **krumplis-ke-
nyér** is, finom **teasütemény** és karlsbadi mód
szerint készült vajjas, tejes és vizes **kétszersült**
is olcsón kapható. Ugyanitt lehet **minden dél-
előtt** kenyeret és kalácsot **sütni**. Kapható első-
rendű **tejes-kenyér**.

A nagyérdemű közönség b. pártfogásáért ese-
dezem.

639

Tisztelettel

Ehrman Henrik.

30 napig maradnak érvényben ezen rendkívül mélyen leszállított Occassió árak.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85	4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	„ 5.—	5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	„ 5.80	6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	„ 7.95	9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90	4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schiffon, ki üző minőség	frt	3.90
„ „ Schroll, kitűnő minőség	„	4.85
„ „ „ jobb minőség	„	5.25
„ „ „ egész finom minőség	„	6.65
Lepedővászon varrás nélkül 1 szélben	5.94	6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85	2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	„ 5.—	6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávés-teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.35	1.66 2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt	1.44
6 „ vászon pohártörő 65 kr., lenvászonból „	—88	1.25
6 „ flanel pohártörő	„	—48
Alkalmi vétel rouge paplan most	„	2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás	„	3.74
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25	1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétü kézelő, színes vagy fehér	frt	—24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja	„	—15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	„	—98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	„	1.12
R. R. Schiffon diszes, sima, redős vagy piké mellel	„	1.32
R. R. Schiffon háló ing	„	1.13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár. Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr. 6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr. Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr. Kötött gyapjú uri harisnya most 35, 42, 46 kr. Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.		
Mindenki vegyen nyersselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.		

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

108

Reiner S. Sándor

aikalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tiszta vérű fekete angol kan
sertés fedezésre található Draskovics Ferencnél külváros Választó-utca 1. Ugyanott angol malacok is kaphatók. 710

Francia „Blouse Album“
180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 fillérért kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Kiadó lakás!
S.-Halász-utca 12. sz. alatt egy udvari 2 szobás magas földszintes lakás mellékhelyiségekkel f. év május 1-re kiadó. 718

3 szobás utcai lakás
vizvezetékekkel 200 frtért májustól kiadó. Értekezhetni 1-2 óráig Kossuth-utca 54. 744

Kelybelli részvénytársaságnál
egy irodaszolga felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Gyakorlattal biró
fiatal irodistát keresünk. Előnyben részesül, aki már gőzmalomban és gabonaüzletben alkalmazásban állott. Ajánlatok fizetési igények megjelöléssel alanti céghez nyújthatók be. Pécskai hengerműalom Eliás és Schreiber, Pécska. 751

2 drb. tartásra vállalt
fiatal, szép nagy kinestári honvéd ló, tovább tartásra átvállalható. Cim a kiadóhivatalban. 750

Könnyű,
jó karban levő stráf-kocsi megvételre kerestetik. 2 drb tizedes mérleg, 2 mélyítő Sack-éke, jó karban, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 752

Egy billiard asztal,
képek és togasok jutányos áron eladó. Bővebbet Teleki-utca 15. szám alatt, a gondnoknál.

3838—1907. kh.
Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi február hó 3-án 2502. sz. a. hozott és a m. kir. belügyminister által 39,554—II. b. 1906. sz. leiratával jóváhagyott határozata alapján megengedem, hogy m. kir. állatorvos. által megvizsgált s egészségesnek talált, vágási lajstrommal, illetve egészségi bizonyítvánnyal ellátott borju, sertés, bárány, juh és kecske levágott állapotban hozathassanak be a városba, hogy a *leölt állatok közvetlenül a vágóhidra szállítandók*, s csak megejtett vágóhídi szakértői vizsgálat után bocsájthatók közfogyasztásra.

A közfogyasztásra levágva behozni szándékolt borju, sertés, bárány, juh és kecske beszállítására esetről-esetre előzetes hatósági engedély kérendő a főkapitánytól.
Arad, 1907. évi március hó 6.
Sarlót Domokos, s. k.
főkapitány.

113—1907. gsz.
Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi pénztár és számvévőségi hivatalokban szükséges szekrények, állványok és asztalok elkészítésének elvállalása iránt folyó évi március hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1680 korona.
Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban az árlejtést megelőzőleg és a pénztári letétjegy az ajánlathoz csatolandó.

Az árlejtésen írásbeli ajánlatokkal lehet csupán részt venni.
Az írásbeli ajánlatok lezárta a fenti határidő letelte előtt nyújthatók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénzre vonatkozó pénztári letétjegy csatolva van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.
Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Ezen feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
Arad szab. kir. város gazdasági székeének 1907. évi március hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:
Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelegedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aniéh Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a *mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással*, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.
Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel 753

FISCHER LIPÓTNÉ,
a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aniéh Lajos-utca 2. szám.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bánatnak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj bánatnak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll“ feliratu onozattal elzárvan van. A Moll-féle **sosborszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapító** bedörzsölési szer, köszvény, czuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnöttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1:80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — **Főszékűdés:**

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesitetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készitményeket kérni. Aradon kapható: **FÖLDES KELEMEN** gyógyszeriarában.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Aradon.

5799/II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az arad állomáson építendő Intze-féle viztorony előállításának munkáira.

A költségszámítás, a szerződésstervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvehetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1907. évi március hó 28-án déli 12 óráig kell benyújtani az üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, mellékleteit pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a borítékon következő felirattal ellátva kell benyújtani:

„Ajánlat a magyar királyi államvasutak Arad állomásán létesítendő Intze-féle viztorony építési munkálataira.“

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1907. évi márciusus hó 27-én déli 12 óráig 800, azaz Nyolcezszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirok a legutóbb jegyzett tőzsdei árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául, — távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek, posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Az ajánlatok fölötti döntés határideje a pályázati határidőtől számított két hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöttetik.

Aradon, 1907. március hóban. 757

Az üzletvezetőség.
(Utánnnyomás nem dijaztatik.)

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmé felhívni, hogy **addig, míg készletem tart ez évi szőlőoltvány-termesztésből kiváló szép, dus gyökérzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok
kerülnek eladásra,

A nagy szárazság köv tkeztében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom a **dus gyökérzetű szőlőoltványaimat továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola** vesztelmet.
Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásuk t. vevőknek kívánatra szívosen szolgálók.
A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF
szőlőoltványtermelő 180

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.